

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII

Rugsėjis — September 8, 1972 Nr. 69

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

REALI POLITIKA

Rinkimai jai didžiausia kliūtis

Nixono administracijos vienas didžiausių nuopelnų yra užsienio politikos grąžinimas į gyvenimo tikrovę. Iškrypimas iš tų vėžių prasidėjo su JAV išvėlimu į antrąjį pasaulinį karą. Laikė jo ir po jo buvo sukurtas mitas, kad JAV kovoja ne dėl savo tautinių interesų, bet prieš fašizmą, už demokratiją, už geresnę santvarką visa me pasaulyje, tam buvo įsteigtos Jungtinės Tau-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

tos. Gyvenime praktika buvo kitokia. Vis pirma į demokratine stovyklą buvo priimta Sovietų Sąjunga, kurios režimas buvo ir yra baisesnis už fašistinį. Vėliau didžiausi JAV talkininkai pasidarė nugalėti vokiečiai ir japonai, o ieškant atamos taškų prieš komunistinį pavojų buvo palaikomas Franco reži-

mas Ispanijoje, karinė daiktatūra Graikijoje ir autoritariniai režimai Formozoje, Pietų Korėjoje ir Pietų Vietname. Pasaulis buvo tariamai suskaldytas ideologines dvi dalis, bet tas suskaldymas nebuvo logiškas. Susipykus Sovietų Sąjungai su Raudonąja Kinija, komunistinis pavojus sumažėjo, kas savo keliu sumažino reikalą laikytis kartu ir vadinamom Vakarų valstybėm.

Toks stovis reikalavo naujos politikos, užmirštant po antrojo karo sukurtą mitą. Faktinai tyčiai jį jau buvo pradėta anksčiau, tačiau Nixonas su savo kelionėm į Pekiną ir Maskvą jai davė oficialumo aureolę. Rezultatai netrukus paaiškėjo. Sovietai ir kiniečiai, norėdami gerų santykių su amerikiečiais, pasitenkino tik verksmais dėl šiaurinio Vietnamo bombardavimo ir blokados. Antras naujos politikos vaisius buvo sovietų išprašymas iš Egipto.

Egiptą ir sovietus rišo bendras noras susilpninti amerikiečių pozicijas Viduržemio jūros srityje; pirmajam ta proga norėjosi sunaikinti Izraelį. Nixono viešnagė kad Maskva nenori pyktis su amerikiečiais, o jei taip Egiptas bent dalį savo prarastos teritorijos galėtų atgauti tik susitardamas su Izraeliu ir už jo stovinčiu Washingtonu. Tam atvejui sovietų "prezencija" Egipte tik kliudė. Už tat Egipto prezidentas ir paprašė Maskvos atšaukti savo kariuomenę, paliekant tik būtinai reikalingus sovietų ginklų naudojimui instruktorius.

Sovietai su Egipto reikalavimais sutiko. Pirmųjų komentarai apie naują situaciją pasirodė tik praėjo mėnesio pabaigoje, beveik penkiom savaitėm po to įvykio praejus. "Pravda" ir "Isvestija" aiškino, kad pasku-

(Nukelta į 2 psl.)

XX OLIMPIJADA IR POLITIKA

Pora savaitių visopasaulio akys bus nukreiptos į Muencheną. Čia vyks ta XX-oji pasaulinė olimpiada. Joje dalyvaus 122 suverenių valstybių ar atskirų kraštų sportininkai, iš viso apie 10,000. Jų tarpe tokių mažų nykštukų, kaip San Marino, kurie teturi 60,57 kv. kl. ploto ir 18,900 gyventojų. Taip pat ir Merginų salų sportininkai. Tų salų gyventojų tėra apie 32,000. Bet jos laimingos, kad jas politiškai palaiko JAV ir Anglija. Taigi, ir šių salų sportininkai Muenchene žygiavo su savo vėliava kartu su JAV, Anglija, Prancūzija ir kitomis didelėmis valstybėmis.

Tačiau visai kitaip atsitiko su Rodezija, kuri turi per 5 milijonus gyventojų. Ji dar nėra visiškai savarankiška valstybė, o D. Britanijos Commonwealtho narė. D. Britanija, be abejo, buvo už interesus savo narį paremti, bet prieš ją pasišiausė Afrikos negrų valstybės, apkaltindamos Rodeziją rasistine politika. Tarptautinis Olimpiados Komitetas buvo iš pradžių nutaręs leisti Rodezijai dalyvauti Muencheno sporto žaidynėse. Bet po daugybės Afrikos valstybių ultimatumų Rodezija prieš pat atidarymą 36 balsais prieš 31 balsą buvo iš olimpiados nušalinta. Ne abejojame, kad demokratinis principas yra svarus. Jis nulėmė Rodezijos sportininkų nušalinimą. Tačiau, ar nesvarus yra sportininkų solidarumo dėsni, kuris reikalauja, kad visų tautų, visų valstybių, visų kraštų sportininkai lygiomis teisėmis galėtų dalyvauti viso pasaulio sporto rungtynėse? Kuo geresni San Marino ar Merginų salų sportininkai? Dėl šios neteisybės gausybė sportininkų ir politikų pasiuntė Rodezijos komandą Muenchene savo simpatijų pareiškimus.

Kitas nemalonus politinis reiškinys -- tai Rytų Vokietijos laikysena olimpiados atžvilgiu. Rytų Vokietija, kaip Valstybė, nėra kol kas pripažinta nei V. Vokietijos, nei

daugybės kitų valstybių. Ji yra II pasaulinio karo rusų grobio padariny. Tačiau ji yra laiminga, kaip ir Merginų salos, nes turi politinį užtarėją -- Kremlių. Ji ne tik dalyvauja olimpiadoje, bet ji net nori kitiems diktuoti. Ji pakėlė tarptautinį triukšmą dėl V. Vokietijos Tautinio Olimpiados Komiteto, kuris išleido knygą "Deutschlands Mosaik". Ši knyga buvo numatyta dalinti sportininkams ir olimpiados žymiesiems svečiams, kaip dovana. Tačiau Rytų Vokietijos bosai ir spauda apkaltino savo brolius vakariečius, kad jie šmeižia ir niekina R. Vokietiją. Kartu jie pareikalavo kad ši knyga būtų išimta iš apyvartos. Kitaip sakant, jie pareikalavo, kad ši knyga būtų sunaikinta. Ar tai ne Adolfo Hitlerio laikai? Ar R. Vokietija turi teisę diktuoti, kaip V. Vokietijos rašytojai ir žurnalistai turi rašyti? Juk beveik kiekvienam rusų ir vokiečių komunistų vadovėlyje yra šmeižiama ir niekinama V. Vokietija, JAV, Anglija, bet ar kas reikalauja, kad tie vadovėliai būtų išimti iš apyvartos? Tai akiplėšiškas R. Vokietijos žygis, kurio negalima kitaip apibūdinti.

Lietuvos sportininkai irgi dalyvavo olimpiadoje. Tačiau, žiūrint televizijoje olimpiados atidarymą, buvo nepaprastai skaudu, kad nei Lietuvos, nei Latvijos, nei Estijos sportininkai negalėjo dalyvauti po savo valstybine vėliava, o buvo įjungti į Sovietų Rusijos sportininkų grupes. Palyginus su San Marino, Fidžio ar Merginų salomis, milijoninės lietuvių, latvių ir estų tautos turi daugiau teisių dalyvauti, kaip savarankūs vienetai, viso pasaulio sporto rungtynėse. Tai didelė skriauda ir didelė neteisėybė, kurios nedrįsta atitaisyti tie, kurie viešai daug kalba apie laisvę, bet jos nepajėgia apginti. O kuo kalti tie sportininkai, kurie nori skinti laurus savo valstybėms, o ne pavergėjams?

Alg. Tolvydis

Lietuvos atstovas Anglijoje p. Balickas po koncerto Londone sveikina Grandinėle. Šalia stovi koncertui rengti komiteto pirmininkas Z. Juras. Dešinėje Grandinėlės šokėjai: Rita Balytė, Ramūnas Švarcas, Onutė Kliorytė, Vytautas Žagarskas. J. Carlos nuotrauka

GRANDINĖLĖ GINTARO JŪROS PAKRANTĖJE

Prie Baltijos kranto
Žuvėdros skrajojo
O koncerto salėj
Grandinėlei plojo...
O.K.

INGRIDA BUBLIENĖ

Tėvų žemės ilgesį iš lietuvių širdies neišdildo nei laikas, nei tremtis, nei svetingos šalies ištaigingas gyvenimo vilionės. Taip ir šių 60 jaunų širdžių troškimas pamatyti senąjį kontinentą svajonėse ilgai audė gijas kol vieną dieną virto realybe. Ankstyvą saulėtą rugpiūčio rytą Grandinėlės šokėjų grupė su vadovais, Sabina lėktuvu tuvu perkelti per Atlantą, milžiniškų sparnų pavėsyje nusileido Bruselio aerodrome -- Belgijoje. Ir štai Grandinėlė po savo kojomis pajuto kontinentą, iš kurio prieš 20 su viršum metų šokėjų tėvai išvyko į Naująjį Pasaulį gyventi ir kovoti už pavergtą tėvų žemę. Nors tėvų žemė nuo šios vietos ir už daugelio mylių, tačiau jaunųjų šokėjų širdyse jautėsi lengvumas ir atrodė jog iš rytų pučiantis vėjelis atneša brolių ir sesių sveikinimus ir linkėjimus mūsų kelionei.

Ir taip čia besidalinant pirmaisiais šio kontinento išpūdziais nei ne-

pajutom kaip vadovai kvietė visus sėsti į kitą lėktuvą tolimesnei kelionei į Angliją. Netrukus nusileidome Londono aerodrome, kur mus pasitiko Anglijos migla ir nekantrąjį tautiečiai, kurie tokiam susitikimui jau ilgą laiką nuoširdžiai ruošėsi. Susėdom į autobusus ir važiuojame į mums skirtą viešbutį, Londono miesto centre. Dabar prieš mūsų akis atsivėrė naujas pasaulis ir pro mūsų akis lėkė vaizdai, turtingi istorija, anglų nepakeičiamom tradicijom, bei šimtmečių kultūra. Mums begyvenant krašte kur istorija galvotrūkščiais bėgdama nesusėdėjo palikti gilesnių istorinių pėdsakų, Anglija iš karto atrodė lyg sekama istorijos pamoka su gerai paruoštom iliustracijom. Čia yduramžių pilys gyvai stijos prieš mūsų akis, karalių rūmai, dingasis parlamentas su garsiuoju laikrodžio bokštu, gėlynai ir galiausiai šių laikų modernioji gyvenimo apraiška, dangoraizžiai ir modernioji statyba.

Į Londoną Grandinėle

pakvietė Didž. Britanijos Liet. Sąjunga ir Liet. Namų Bendrovė. Koncerto išvakarėse suruoštamė Grandinėlei priėmimo šios sąjungos pirm. J. Alkis labai šiltu žodžiu pasveikino Grandinėle, primindamas, kad šis jų atsilankymas yra vienas didžiausių įvykių Anglijos Lietuvių gyvenime. O Lietuvos atstovas Didž. Britanijai V. Balickas Grandinėle palygino su saulute. "Jei pro Anglijos apsiniaukusių padangę prasiskverbta saulutės spindulys, tai ji čia labiau vertina negu saulėtuose kraštuose. Todėl ir spindulius, kuriuos jūs čia atvežėte ir koncerto metu mums čia pažersite, mes tuo labiau vertinam". Koncertas įvyko gražioje Commonwealth Instituto salėje. Rengimo pirmininkas buvo Londono žinomas darbštusis Z. Juras. Šį koncertą galgeriausiai apibūdina Europos Lietuvio redaktorius K. Barėnas. "Jūsų programa tokia spalvinga, tokią įvairi, kad tikrai verta dėmesio". Ne vienas anglas eidamas iš salės sveikino jaunimą už jų grakštumą ir puikią bei neužmirštamą programą.

Antrasis koncertas Anglijoje įvyko Manchestery, kur šios kolonijos lietuviai šokėjus bei jų vadovus sutiko gėlėmis ir nepaprastu lietuvišku nuoširdumu. Koncertas, kuris vyko ukrainiečių salėje, dar pusvalandį prieš pradėdant programą jau nebetalpino anglų ir lietuvių suvažiavusių iš visų šio miesto apylinkių bei tolimesnių vietovių. Grandinėlei pasirodžius scenoje publika stebėdamosi vienas kitam per galvą su didžiausiu entuziazmu žiūrėjo kaip į kokią stebuklą. Koncertą atidarė Manchesterio liet. sąjungos pirm. A. Jeloveckas, o anglų kalba šokėjus pasveikino evang. kun. P. Putza. Tarp išskirtinių svečių dalyvavo vyr. policijos vadas J. Hamlet. Šis ang-

(Nukelta į 4 psl.)

Grandinėlės šokėjai ir palydovai išlipus iš lėktuvo Briuselio aerodrome.

J. Carlos nuotrauka

Olimpinis miestas iš toliau...

R. Gaškos nuotrauka

Australiją palikus

XX OLIMPIJADA

ANTANAS LAUKAITIS

Šeštadienį, rugpiūčio 26 d. Muenchene tapo oficialiai atidaryta XX-ji modernių laikų olimpiada. Olimpiniam stadione, stebint 80.000 žiūrovų, Vokietijos prezidentas Heinemann, pasakydamas iškilminguosius olimpinis atidarymo žodžius, atidarė šią didžiausią 1972-ųjų metų sportinę šventę.

Šioje olimpiadoje, pasiūsoję įvairiaspalvėmis savo išieginėmis uniformomis, kas suteikė ypatingai gražų ir išpūdingą vaizdą, ypatingai kai ir oras pasitakė labai gražus, dalyvavo 123-jų valstybių sportininkai, atstovaudami savas valstybes 21-je paskiroje sporto šakoje. Iš viso olimpiadoje dalyvauja 10.000 sportininkų, kai atidarymo parade žygiavo virš 8.000. Olimpiados atidaryme buvo iš viso 24 atskiri punktai, kurių įvykdimas buvo prarastas minutės tikslumu. Daugumas skaitytojų visa tai jau bus matę savo televizijoje, todėl aš ir nenoriu plačiau sustoti prie šių buvusių iškilmingų ir neužmirštamų iškilmių. Įdomu paminėti tik patį olimpinės ugnies įnešimą. Šią olimpinę ugnį Vokietijoje nešė 300 buvusių vokiečių sportininkų, kurie anksčiau yra laimėję aukso medalius. Tai buvo garbingas buvusių sportininkų pagerbimas. Į olimpinį stadioną ugnies fakelą įbėgdamas atnešė žinomas vokiečių sportininkas Gunther Zahn, kai olimpinę priesaiką perskaitė vokiečių atletė Heidi Schueller.

Su oficialiu XX-sios olimpiados atidarymu Muenchene pasibaigė tas priešolimpinis įtempimas, karštingas šventės laukimas ir beprotiškas olimpinis bilietų organizavimas, ypatingai kai kone visi bilietai jau buvo daug anksčiau išpar-

duoti ir pvz. priešolimpinės atidarymo šventės kainos už 100 markių bilietą, siekė net iki 400 markių ir žmonės, ypatingai turtingi amerikiečiai juos gaudytė gaudė. Aš neabejoju, kad lygiai tas pats bus ir su paskirojo sporto šakų bilietais, nes pvz. krepšinio salė

Olimpinė palydovė, kuri višiemis linksmam šypsosi.

R. Gaškos nuotrauka

teturi vos 6000 sėdimų vietų, kai pareikalavimas bilietų yra labai didelis. Lygiai tas pats yra ir su tinklinio salės nes tinklinis Vokietijoje yra gana smarkiai išpopuliarėjęs ir vokiečiai, ypatingai Rytų Vokietijos, tikisi tinklinyje labai gerai pasirodyti.

Visa sportinė programa šioje olimpiadoje buvo labai atidžiai išrinkta ir sudaryta. Pirmosios septynios dienos yra daugiau skirtos plaukimui ir gimnastikai, neskaitant komandinių žaidimų, kai antroji olimpiados dalis yra daugiau skirta visai lengvajai atletikai. Nuo paskutiniosios olimpiados Meksikoje, į olimpinę programą buvo įtraukta dar trys naujos sporto šakos, būtent džudo, kas iki šiol tebuvo tik Tokijo olimpiadoje, šaudymas iš lanko, paskutinį kartą vykdytas prieš

50-tį metų Antwerpene ir salės rankinis, paskutinį kartą vykdytas Berlyne 1936 metais.

Labai įdomus yra visiškai naujai padarytas regatų ir laivelių irklavimo vandens baseinas Feldmoching, kuris yra visiškai netoli mano gyvenamosios vietos ir kurį dar prieš pat varžybas nuosekliai apžiūrėjau. Tai yra 2250 metrų ilgio, 140 metrų pločio ir turintis 3 1/2 metro gylio vandens baseinas, padarytas buvusiose pelkynėse netoli Dachau miestelio, kur buvo pirmasis ir žinomiausias koncentracijos lageris. Šis visas kompleksas supuikiomis originaliomis tribūnomis, gražiomis pievutėmis ir tūkstanciais naujų medžių yra nepaprastai puikiai ir gražiai suprojektuota.

Be visų kitų puikių ir įdomių olimpinį įrengimų, pats nuostabiausias yra pagrindinis olimpinis stadionas, kuriame atidarymo metu buvo 47.000 sėdinčiųjų ir 33.000 stovinčiųjų. Kaip tik paskaitius labai gražiai saulėtai diena, 43.000 žiūrovų buvo apsaugoti nuo karštų saulės spindulių, kai lietaus atžvilgiu nuo suslapimo. Kabantis persiėviečias žalsvos spalvos plastikinis stogas yra kažkas nepaprasto ir sunku būtų jį pavaizduoti jo pačio nemačius iš arti. Olimpinė aikštė irgi atrodo labai gražiai ir žaliai, nes po ją yra išvedžioti šilto vandens vamzdžiai, visas 24 valandas vilgindami žolę šilto vandeniu. Vakare stadionas yra apšviečiamas specialiomis didžiulėmis 550 lempomis, kas visam stadionui duoda dienos šviesos atspalvį. Pačiame stadione dar yra 12.000 salė gimnastikai ir rankiniui ir 7.500 vietų plaukimo baseinas. Visas šias sales taip pat dengia persiėviečiamas stogas, kurį visame stadione laiko 123 fundamentiniai stulpai, 12 milžiniškų kolonų, 270 mylių plieninių storių vielų, 137.000 specialių segtukų, kas laiko specialų 90.000 kvadratinį jardų stiklinio akrylono stogą. Tai yra pats didžiausias stogas pasaulyje.

Visas miestas yra tiesiog pasiruošęs priimti užsieniečius svečius ir aš manau, kad šiandien Muenchene yra daug geriau būti užsieniečiu, nors truputį kalbančiu vokiškai, negu pačiu vokiečiu, nes vokiečiams yra prezidento Gustaf Heinemann prašytinai įsakyta padėti kaip tik galima daugiau visiems užsieniečiams svečiams. Nenuostabu todėl,

kad vakar viena gan senyva moteris uždususi atbėgo pas mane mieste ir atsiprašinėdama teisinosi davusi man tik truputį klaidingas direktyvas kaip surasti olimpinį spaudos miestą.

LIETUVIAI OLIMPIADOJE

Stebint olimpinį atidarymo parodą, labai malonu ir miela buvo matyti ir gana nemažą skaičių lietuvių, tik gaila jie ne-representavo mūsų krašto ir valstybės, betėjo paskui kitų valstybių vėliavas. Aš manau, kad Lietuva, palyginus su kitomis, ypatingai mažųjų Afrikos ar Azijos valstybių tautybėmis, būtų labai pajėgi eilėje sporto šakų, kas leistų mūsų mažąją Baltijos krantų valstybę tinkamai ir gražiai iškelti pasaulinėje sportininkų šeimoje.

Didžiausias lietuvių skaičius reprezentuoja Sov. Sąjungą. Iš viso ten yra mūsų aštuoni sportininkai:

M. PAULASKAS -- dalyvauja šiais metais jau antroje savo olimpiadoje. Yra Sov. S-gos geriausias žaidėjas, kaip man išsireiškė (neoficialiai) vienas aukštas rusų krepšinio pareigūnas ir šioje olimpiadoje, kaip ir eilę metų paskutiniu laiku jis yra olimpinis krepšinio komandos kapitonas. Tai labai malonus 6 pėdų 5 colių aukščio vyras, su kuriuo jauteko praleisti gana nemažai laiko (apie tai parašysiu atskirai) ir dar teks su juo nemažai pasimatyti. Jis yra Kauno Kultūros Instituto dėstytojas ir prieš dvejus metus gavo aukščiausią "Nusipelnusio Sporto Meistro" titulą, kurių Sov. S-goje iš viso yra tik 600.

K. ŠAPKA -- vienas iš iškiliausių ne tik Europos, bet ir pasaulio šokių į aukštį. Jo paskutinis atsiestas šokimo rezultatas yra 7 pėdos 4 1/2 colio, kas yra vienas iš sekmingiausių šiuo metu pasaulyje. Dvi savaitės prieš olimpiados pradžią jis buvo dalyvavęs specialiose atletikos preliminarinėse varžybose Muenchene, po ko vokiečių spauda jį laiko aukso medalio favoritu.

R. PLUNGĖ -- Lietuvos ir Sov. S-gos rutulio stūmimo čempionas, turintis nemažai vilčių laimėjimo medalius.

N. SABAITĖ -- yra 800 metrų bėgikė, paskutiniu laiku parodžiusi labai gerus rezultatus.

R. BITĖ -- atstovaus Sov. S-gą 3000 metrų bėgime su kliūtimis.

N. BARANOVAS -- dalyvaus pačiame sunkiausiame bėgime -- maratone ir savo varžovais turės labai stiprių priešininkų.

B. UŽKURAITYTE -- vienintelė mūsų tautietė dalyvaujanti labai sunkiame 200 metrų ir 400 metrų kompleksiniame laisvo stiliaus plaukime. Savo priešininkėmis ji turės labai stiprias šiais metais australes, amerikietes ir Rytų Vokietijos plaukikas, kas pareikalauš iš jos ne tik daug laimės, bet ir labai gerą pasiruošimo, atsiėktį geresnių laimėjimo rezultatų.

REALI POLITIKA....

(Atkelta iš 1 psl.)

tinieji įvykiai buvę vaisius "imperializmo veiklos, kuris nenustojė rautis po arabų kraštų tautiniais interesais" ir kad "Sovietų Sąjunga yra vienintelis jų draugas". Egipto laikraščiai po to nesilaikę sudarytų sutarčių, o pats prezidentas Sadat pareiškė, kad paskutinis Brežnevo laiškas jam buvęs nepriimtinas "savo kalba, turiniu ir būdu". Teigiama, kad jame Brežnevas paprašęs Egipto sumokėti už duotus ginklus šešius bilijonus dolerių! Egiptas po to pradėjo ieškoti draugystės Vakarų Europos kraštuose, dairydamsis ir į Ameriką.

Nixon'o įsakymu JAV įstaigos susilaiko nuo bet kokių pareiškimo, nors būtų kuo pasigirti. Izraelyje buvo išsigąsta. Ne Egipto armijos, bet galimos Washingtono reakcijos. Logiškai Washingtonas turėtų paspausti Izraelį kuo greičiausiai pasinaudoti proga ir susitarti su Egiptu dėl Su-

V. ČESIŪNAS -- šiais metais vienintelis lietuvis irklautojas. Jeigu ankstyvesnėse olimpiadose ir tarptautinėse varžybose būdavo bent keli individualinių ir komandinių varžybų dalyviai, tai šiais metais laimė atiteko tik vienam.

Iš kitų kraštų lietuviai kurių žinoma gali būti dar daugiau, mano žiniomis yra šie:

E. PALUBINSKAS -- Australijos lietuvis, krepšininkas 6 pėdų 10 colių aukščio. Du paskutinius savo metus žaidęs Amerikoje, kur jis lanko koledžą ir turi krepšinio stipendiją. Už savo iškilų ir gerą žaidimą ir ypatingai labai gerą mėtymą, jis buvo Amerikoje jau du metus išrenkamas į savo koledžų distrikto rinktinės ir geriausių Amerikos koledžų metinį sąrašą. Australijos komandoje, kur šiais metais vidutinis žaidėjų ūgis yra 6 pėdos 5 coliai, jis yra pirmojo penketos žaidėjas ir draugiškose priešolimpinėse rungtynėse Australijos rinktinė yra laimėjusi prieš Italiją, Senegaliją ir Jugoslaviją vienu tašku. Žinoma, pirmenybėse gali būti ir kitaip, taip, tačiau labai malonu kad po 1956-ųjų metų olimpiados, kur Australijos rinktinę reprezentavo A. Ignatavičius ir S. Dargis, mes ir vėl šiais metais turime lietuvių žaidėją.

A. VAITIEKAITIS -- reprezentuoja jau antroje olimpiadoje Lenkijos plaukimo rinktinę ir yra Lenkijos čempionas.

A. OLEKNAVIČIUS -- dviračių varžybose reprezentuoja Vak. Vokietijos rinktinę.

Aš manau neapsiriks palinkėdamas mūsų visų Vak. Pasaulio lietuvių sportininkų vardu geriausios sekmės visiems olimpiados dalyviams lietuviams nors ir reprezentuojantiems kitus kraštus. Tikėkimės, kad jie atsieks labai gerų ir vaisingų pasekmių.

ezo kanalo atidarymo, pasitraukiant iš jo rytinio pakraščio. Tai būtų reali politika, tačiau Nixonas negali jos griebtis dar prieš rinkimus, nes jam svarbu žydy bal-sai ir įtaka. Dėl jų jis turi konkuruoti su McGovernu. Žydai šiame krašte paprastai balsuodavo už liberalesnį kandidatą. Dabar jie simpatizuoja Nixonui už jo užsienio politiką, kuri sumažino grėsmę Izraeliui. Tai su-prasdamas McGovern pradėjo aiškinti, kad ir jis bombardavęs nacius ir tai padarytų dar kartą, jei reikėtų ginti Izraelį! Atseit, jis "balandis" tik Vietnamo atveju!

Tas epizodas tik parodo kaip sunku JAV vesti tikrai realią politiką, išplaukiančią iš JAV interesų. Bent koks spaudimas į Izraelį sudaryti taiką ir pastovias paliaubas išsaus antisemitizmo kaltinimus.

Cia ir slypi visa tragedija. Taikai išlaikyti yra reikalinga reali politika, bet kaip ją nuosekliai gali vesti, jei tau reikia skaitytis su visokiausiomis spaudimo grupėmis. Tiesiogiai prezidento rinkimai jai ir yra didžiausia kliūtis.

LIETUVOJE MIRĖ PROF. B. DVARIONAS

Vilniuje, ilgai ir sunkiai sirgęs, š. m. rugpiūčio 23 d. mirė žymus lietuvių muzikas, kompozitorius, pianistas ir dirigentas prof. Balys Dvarionas. Jis buvo gimęs 1904 m. birželio 19 d. Liepojoje. Muzika domėjosi dar nuo vaikystės, nes fortepijono pamokas buvo pradėjęs dar šešis metus amžiaus turėdamas. Nepr. Lietuvos laikmečiu Dvarionas yra reiškėsis kaip pianistas viešuose recitaluose. Velionis pagrindinius muzikos pagrindus įgijo Vakaruose — nuo 1920 m. studijavęs Leipco go konservatorijoje — šalia fortepijono klasės ir kompoziciją. Vėliau dar metus studijas gilinavo Berlyne.

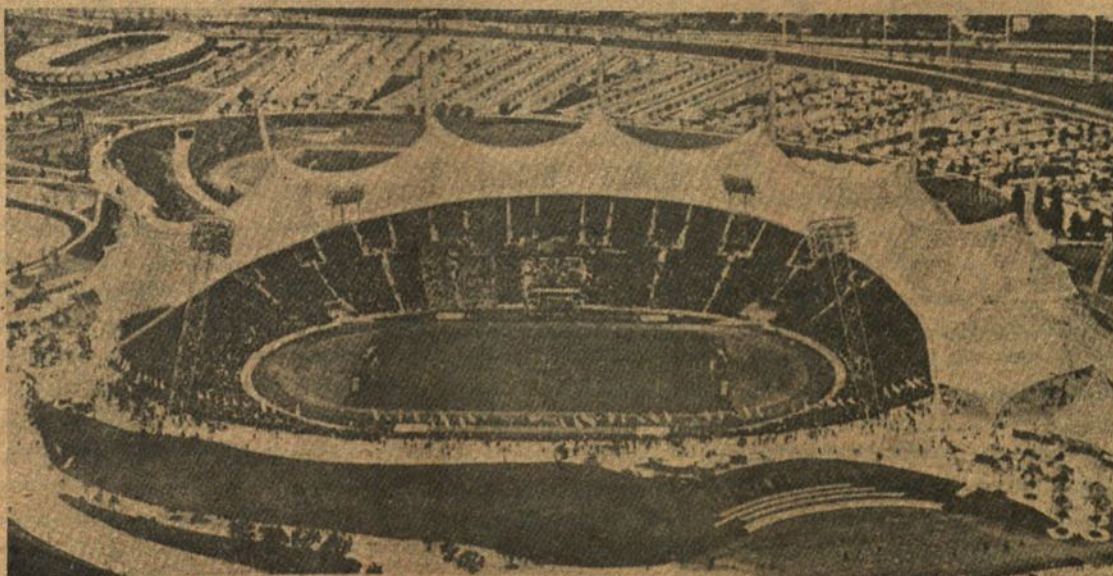
B. Dvariono pedagoginis darbas prasidėjo 1926 m. — jis dėstė Kauno Muzikos mokykloje, 1936-39 m. buvo Kauno Radiofono simfoninio orkestro dirigentu, 1939 m. Leipco ge gavęs dirigento specialybę, 1939-1941 m. buvo paskirtas Vilniaus miesto simfoninio orkestro dirigentu. Nuo 1941 m. Kaune ir nuo 1950 m. Vilniaus konservatorijų fortepijono klasės vedėjas, vėliau ne kartą dirigavęs koncertuose.

B. Dvariono įnašas į muzikos lobyną — žymus. Dar 1931 m. jis buvo parašęs muziką "Piršlybų" baletui, vėliau sekė kelios simfonijos, visa eilė dainų chorams. Aktyviai dirbo ir vokiečių ir sovietų okupacijoje, kūręs proginis dalykus, muziką filmams ("Aušra prie Nemuno") ir kt. Šalia žmonos Aldonos — pianistės, muzikos srity itin veiklūs ir kiti Dvariono šeimos nariai. (E)

IMMEDIATE OPENING JOURNEYMAN ELECTRICIAN JOURNEYMAN DIEMAKERS

Established Toledo, Ohio firm with good wages and best benefits, including retirement. Send brief resume with phone number to: G. P. Clark, Personnel Director, Dura Division, Dura Corp., 4500 N. Detroit Ave., Toledo, Ohio 43695.

An Equal Opportunity Employer (67-69)

Olimpinis žaidimų stadionas Muenchene yra naujas architektūrinis stebuklas. Plastinis stogas laiko mas 430 km, ilgio plieno lynų.

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS, INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAI SOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASIRANT • PAVARDE PASIRASYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

RUGSĖJO AŠTUNTOJI

Rugsėjo Aštuntoji yra didelė katalikų bažnyčios šventė. Tai Sv. Merge- lės Marijos gimimo die- na.

Tačiau valstybinio Lie- tuvos gyvenimo kroniko- se ši data supuola su di- džiuiliu įvykiu. Rugsėjo aštuntoji buvo parinkta Vytauto Didžiojo vainika- vimuisi Lietuvos kara- liumi. Tai buvo 1430 me- tais. Į numatytas iškil- mes Vilniun suvažiavo daugybė diduomenės, di- dikų ar jų atstovų, kuni- gaikščių. Ta diena turė- jo būti Vytauto vedamos politikos triumfas. Vainikavimasis turėtų nepa- rastos reikšmės toles- niam Lietuvos valstybi- nės idėjos ir praktikos iš- sivystymui. Lietuva at- sikratytų bet kurių ryšių su Lenkija. Lietuva ir vėl taptų suvereni.

Dabar vainikavimosi reikšmė gali būti svars- toma tik atsargių prielai- dų formoje.

Tačiau drąsioji Vytau- to iniciatyva susikrto su Lenkijos interesais. Pir- ma lenkai ginčijo vaini- kavimosi sumanymą te- oretiškai. Buvo iškelti klausimai: ar Imperato- rius turi teisę suteikti karališkąjį vainiką. At- rodo, ši klausimą palan- kiai Vytautui išsprendė autoritetas, Vienos pro- fesorius teisininkas dr. Baptista Cigala. Jis skel- bė, kad karaliaus vaini- kavimuisi nereikalingas popiežiaus sutikimas.

Šioje ekskursijoje į to- limą praeitį, galima su nuostabių pasigėrėjimu stebėti, kaip sumaniai ir plačiai Vytautas stengė- si įgyvendinti savo su- manymą. Tačiau, nenu- matęs smurto ir klastos, jis nepasiuntė savo karių parvežti Vilniun vaini- kus, dokumentus ir ati- tinkamus diplomus. Doku- mentus vežė dr. Cigolos būrys, vainikus vežė ki- ti pasiuntiniai. Lenkai iš- statė stiprias užkardas. Viena iš tokių pasienio už- kardų brutaliai užpuolė Cigolos būrį (L.E. t. XXXIV) ir išplėšė ve- žamus dokumentus. Ki- tas lenkų būrys gaudė ve- žamus vainikus. Apie pa- vojų patyrę vežą vainiką pasiuntiniai pasuko nuo sienos į Vokietiją. Ten- ka manyti, kad jie grįžo į imperatoriškąjį dvarą.

Vainikavimasis dar bu- vo atidėtas vėlesnėms da- toms, bet spalio 27 d. Vy- tautas mirė. Jam nebuvo lemta vainikuotis.

Jeigu Vasario 16 d. reikšmė į Lietuvosisto- riją įėjo kaip Neprikla- somos valstybės atkūri- mo data, Rugsėjo Aštun- toji liko istorijoje kaip tragiška diena, kuri tu- rėjo reikšti pilnutinę Lie- tuvos karalių prieš šeše- tą šimtmečių metų.

Vytauto Didžiojo paminklas A. Panemunėje.

Iš esmės ši data turė- tų reikšti liūdesį. Didin- gojo sumanymo fiasco. Bet Nepriklausomoje Lie- tuvoje, po Vytauto Didžio- jo metų, imta su ypatin- gu dėmesiu minėti tą die- ną. Nors vainikavimosi apeigų 1430 metais neįvy- ko, bet ta didžiulė vals- tybinio suverenumo idė- ja niekad nebuvo palaido- ta. Jos siekių viršūnė buvo kaip tik pasiekta 1430 metais, besiruo- šiant Vytauto Didžiojo vainikavimuisi.

Valstybinė tauta, įstei- gusi šią Rugsėjo Aštun- tosios šventę parodė iš- manų solidarumą su di- džiausiu Lietuvos istori- joje asmeniu, su Vytau- tu Didžiuoju. Ta linkme ir dabar plinta ir bręsta Lietuvos valstybingumo mintis. Lietuva turi būti suvereni valstybė, nesu- sijusi bet kuriais unijos ar vasalo prigimties su- tartimis su kita valsty- be. Dabar smurtu oku- puota ir brutaliai pajung- ta didelės valstybės do- minacijai, kada iš lietu- vių psichikos stengiamo- si išrauti ir mažiausius savos valstybės senti- mento pėdsakus, Rugsė- jo Aštuntoji ir vėl liudi- ja svetimą smurtą, skir- tą Lietuvos valstybei su- naikinti.

Kaip matyti iš nuo- taikų ok. Lietuvoje, tau- ta niekad nenustos savos, nepriklausomos valsty- bės idealo. Dešimtme- čiai ir šimtmečiai fata- liški tik individo gyven- imo bėgyje. Tautos gyve- na ir tūkstantmečius. Ir idėjos.

Juo smarkiau slegia svetimas jungas, juo at- spariau laikosi idėja.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

ISPŪDŽIAI IŠ II PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO

Algis Lapšys

Prieš pradėdant na- grinėti Antrojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kon- greso teigiamumus ir nei- giamumus, būtų pravartu pažvelgti į kongresus kaip į praktikuojamą lie- tuvių visuomenėje, į jų prasmę ir į lietuvių veik- los bendrus prioritetus.

Pagrindinis lietuviškų organizacijų išeivijoje siekis yra pratęsimas at- sidavimo lietuviškiems reikalams senuose na- riuose ir įžiebimas tos tautinės minties bei su- sipratimo jaunime. Tai normaliai yra išvystoma ugdant broliškumą, toki- kartais ir neišsakyta jausmą, kad lietuvis pas- kitą lietuvį visada suge- bės rasti bendro reikalo supratimą, užtarimo ir nuoširdų draugiškumą, kylantį iš bendrų pergy- venimų bei dalinimosi bendra tautos likimo ir uždavinio sąvoka.

Be abejo, kad kongre- sas įvyko, kad plačioji visuomenė savo pastan- gom, mintim bei pini- gais gausiai rėmė šį projektą (atsimindami paskutiniojo kongreso dvasinį derlių), pabrė- žia lietuviškos išeivijos gyvenimo žvalumą. Yra reikalo didžiulis, kad lietuvių išeivijoje suge- ba tokių kongresų surengti. Tačiau, pažvelgus į kongreso organizavimą ir tos organizacijos iš- šauktą bendrą jausminį niuansą -- nuotaiką, ten- ka prieti išvados, kad virš minėti lietuvių veik- los pagrindiniai siekiai nebuvo sėkmingai išvys- tyti. Šiame kongrese gal pagaliau išryškėjo naujosios kartos galvo- senos ir senųjų metodų svetimumas. Įvykdyti virš minėtus siekius yra nelengva ir reikalauja meilės lietuvio lietuviui, tolerantiškumo ir lanks- tumo bei noro suprasti jaunosios kartos idėjas, savijautą ir skonių. Tai įvykdyti reikalinga pa- žvelgti į nelietuvišką pa- saulį, kuriame dauguma jaunimo gyvena ir sufor- muoja savo esybes. Deja, yra retas iš mūsų pasau- linio ar centrų mąsto veik- kėjų, kuris būtų su šia mintim susipažinęs. Mū- sų veikėjų kalbose ir min- tyse atrodytų slypi visišk- kas nesupapatinimas su dabartine galvosena jau- nųjų gretose.

Senimui yra nesu- prantama, kad jaunime gali egzistuoti idėjų, gy- venimo stiliaus ir pras- mės nevieningumas". -- Gi jaunimo atstovai atsto- vauja jaunimo nuotakas ... Tas liūdis, kaip teko pastebėti kongrese, buvo išsivystęs iki tokio laips- nio, kad daugumai daly- vių susidarė keistas ne- realybės jausmas, lyg kad būtų buvę magiškai transportuoti dvidešimt ar trisdešimt metų pra- eitin. Gal vienintelė di- džiausia priežastis to- kios liūdnos padėties bu- vo, kad kongreso planavi- mo būstinėje teko rasti jaunuomenei naują, nuo paskutinio kongreso lai- kų atsiradusį kūrinių -- Lietuvių Jaunimo Veik- los Profesionalų. Istoriš- kai, 1950-67 metų bėgyje jaunimo gretose nebuvo

tokio pobūdžio asmenų. Žmonės dirbo savom lė- šom, ir tik didesnių išlai- dų skatinami ieškojo fi- nansinės pagalbos -- dar- bas buvo atliktas iš atsi- davimo bendram tikslui ir jausmų gelmės.

Iš esmės pati mintis, kad būtų apmokamos lie- tuviškos veiklos pozici- jos nėra netobula -- jai galima surasti pritaiky- mų senimo organizaci- jose. Tačiau, jaunimo tar- pe yra sunku surasti rim- tą ir plačiąjame pasauly- je kompetentingą asmenį kuris iš savo darbų (ar studijų ar karjeros) galė- tų pasitraukti ir užimti apmokamą poziciją jau- nimo veikloje. Tenkapa- sitenkinti asmenim, ku- rie plačiosios visuome- nės ribose nesugeba funk- cionuoti ir siekia lietuviš- kos veiklos kaip savo as- meninio įprasminimo -- rezultatas yra aiškus. Taipgi, kai atsiranda ta piniginė pagunda studen- tiškų organizacijų ribo- se, tikrų studentų dalyva- vimas blėsta. Atsiduria 3-čiojo dešimtmečio mentaliteto anachroniš- ki atstovai (nes jiems yra lengviausia su lėšų šaltiniais susiderėti) šiandieninių studentų or- ganizacijų vadovaujan- čiam sluoksnyje. Dėkui jų ekskliuzyvaus "lietu- viško veikimo", šitie as- menys nėra susidūrę su šio pasaulio gyvenimo formom ir realybėm. Ky- la visa eilė neigiamybių jaunimo veiklos scenoje; bandymas apčiuopti dau- giau nei įmanoma, išvys- tymas biurokratizmo, at- stūmimas naujų jėgų, bandant savas pozicijas išlaikyti ir, galų gale, suklūrimas tų "profesio- nalų" mintyse idėjos, kad jie turi kažkokį "autori- tetą". Įdomu kaip bus įvertinami tie žygiai, kai jaunimo organizacijos bus sudarytos vien iš 40-50 metų amžiaus asme- nų?

Be abejo, šiokia pa- dėtis yra ne tik nenaši bet, platesnėj perspek- tyvoj, griaua mūsų iš- eivijos lietuviško gyveni- mo tāsos galimybes. Grįžkime prie tikrų stu- dentų dalyvavimo ir veik- los vedimo principų. Te- gul studijuojantis jauni- mas eina pareigas savo organizacijose ir, tik ypatingais atvejais, pa- sikviečia "senuosius vil- kus" į konsultavimo funk- ciją. Išvengiant jaunimo veikloje komercinių ele- mentų (ar garbėtroškiš- kų asmenybių sugebančių tik mūsų išeivių pasauly- funkcionuoti) galime lauk- ti anakinio studentiš- ko entuziazmo atgimimo. Palikime apmokamas po- zicijas senimo organams pvz. SLA ir kt.

Kongreso bendras sko- nis buvo košmariškas. Viskas perpildyta iki sie- nų plyšimo. Iš šalies žiū- rinčiam stebėtojui tai ga- lėjo sudaryti nežmonišk- o pasisekimo įspūdį. Ta- čiau, toliau pasiklausius, tenka sužinoti, kad vyks- ta šokių šventė. Norma- liai, toji didi ir didinga šventė sugeba Chicago lietuvių gyvenimą pilnai savaitei tobulai užimti. Iš tikrųjų, ar nebūtų buvę

įmanoma sukoordinuoti (pagrindiniai abiejų įvy- kių rengėjai Chicagoje gy- veno) programas, kad jos viena kitai nebūtų kenks- mingos. Teko daug pana- šių komentarų girdėti -- "aš čia ir ten noriu da- lyvauti". Laiko stoka ir pasimetimas viešpatavo. Vieni uždusę bėginėjo iš vieno parengimo kitan, o kiti pamatę, kad susi- dūrė su beviltiška padė- tim, nutarė pailsėti nakti- niam gyvenimui. Ar čia buvo tik koordinacinio ne- sugebėjimo pavyzdys, ar Chicagoškos politikos "profesionalų" gretose natūrali išeitis? Buvo daug teigiamų egzemplio- rių kongreso sąstato -- meno paroda, vaidinimų serija, net patys skonin- gai išvystyti skelbimų (programos) plakatai. Ta- čiau bendras kongreso Chicago fazės išpūdis buvo, pasekoj to viso bė- ginėjimo ir nesuderintų parengimų, neorganizuo- to, užtuošuto biurokra- tizmo.

Studijų savaitė, neat- sižvelgiant į tą, kad žmo- nes nuvargino atstumai (galėjo įvykti arčiau Chi- cagos), ir pamirštant, kad pasėkoj "biurokra- tizmo iki savižudybės" buvo gabių ir pranašingų jaunuolų atmetų dėl per- jauno amžiaus (tuo juos nuteikiant prieš organi- zuotą lietuvių veiklą), ir nekreipiant dėmesio, kad spaudos atstovai buvo iš prašomi iš "uždaros stu- dijų savaitės", ir igno- ruojant tokius pasisaky- mus kaip "kodėl jūs ne- galima suguldyti 12-tą valandą? Jūs visi užau- gę žmonės!", visvien tu- rėjo pasisekimą. Spau- dai buvo išduota infor- macija ir tampresni ry- šiai išvystyti tarp Kent State universiteto ir lie- tuviškos visuomenės. Gal panašiai bus galima ateityje padaryti ir ki- tuose Amerikos univer- sitetuose.

Kad stovykla įvyko Ka- nados kamčatkiškoj uodų užsėstoj užkampėj buvo tikra klaida. Žmonės at- stumai išblaškė. Kas bu- vo tikrai nedovanotina, kai neregistruotų žmonių formalus iš stovyklos apylinkių išvaymas. Bu- vo žmonių atvykusių il- gas distancijas taxiais. Jie buvo be jokio atsi- žvelgimo "išprašyti". Įdomu, ar toks širdi ir tikrą norą dalyvauti paro- dės žmogus kada nors pa- sirodys kitame lietuvių jaunimo susibūrimo? Ap- gailėstautina, kad stovyk- la neįvyko prieš kongre- są -- būtų žmonės galėję jau susipažinti dalyvau- jame ir būtų buvę išveng- ta uždarytų regionalių bū- relių susiformavimo. Ki- ta pastaba yra tobula programoje ideologinių organizacijų svarbos įg- noravimas (greičiausiai kylantis iš stovyklinės ko- misijos nesusipažinimo su tokia esybe ir užsida- rymo savo jaunystės skautavimo atgyventam paramilitarizme). Kai pirmasis kongresas savo stovykloje sugebėjo išju- dinti ideologines organi- zacijas draugiškos konku- rencijos būdu, ši stovyk- la suplakė visus į vieną pilką masę. Keista buvo lietuviškoj stovykloj ne- girdėti spontaniškos draugų ir draugių būre- lių dainos...

Neabejotina, kad užsi- mojimai šiam kongresui buvo geri, tačiau išvysty- mas, pati koncepcija, pri- oritetai bei dvasia žiau- riai nukrito nuo pirma- me kongrese pasirodžiu- sio lygio. Pasaulis ir mū- sų jaunimas nuo to laiko nemažai pasikeitė. Jauni- mas šiomis dienomis prie savo metų yra daug rimtesnis ir giliau galvo- jantis negu anų laikų. Jis nepasitenkina tuščiom kalbom, pro forma atlik- tais darbais ir, kas la- biausiai džiuginantis reiškinys, mažiau ir ma- žiau toleruoja hipokritiz- mą ir savimeilystę. Gal tas liūdis ir kyla iš to, kad nors dabartinis jaunimas nėra lietuvių kalboje tiek iškalbus kaip kongreso (Nukelta į 4 psl.)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Manchesteryje (Anglijoje) Grandinėlės koncertan susirinkiminia žmonių. Antroje eilėje, septintas iš kairės, rašytojas R. Spalis, Dirvos bendradarbis.

J. Carlos nuotrauka

Grandinėlė...

(Atkelta iš 1 psl.)

las buvo labai sužavėtas mūsų puošniais rūbais ir stebėjosi mūsų jaunos orkestro vadovės Dalės Kavaliūnaitės talentais. Dalyvavęs koncertmanas Fred Lee taip pasakė: "Kuris laikas kaip susitinku su lietuviais, tačiau niekad neturėjau progos pažinti šios tautos kultūrą bei tradicijas taip ryškiai kaip ši vakarą. Šis gyvas paveikslas, kuri mačiau ši vakarą ilgai paliks neužmirštas mano atmintį". Žurnalo "Šaltinio" redaktorius kun. S. Matulis M.I.C. buvo tiek sužavėtas šokiais jog rankas sudėjęs maldavo, kad Grandinėlė susuktų filmą ir tuo būdu suteiktų galimybę šiuos žaviuosius šokius parodyti lietuviams plačiame pa-

saulyje. Tarp kitų svečių koncerte buvo malonu sutikti ir rašytoją R. Spalį, kuris paminėjo jog šiuo metu kaip tik rašo knygą apie mūsų išeiviją ir pažadėjo šio vakaro išgyvenimus kaip tik ten įamžinti. Jo žodžiais sakant, jei Grandinėlė dažniau atvyktų tai dar labiau sustiprintų ir sujungtų Anglijos lietuvius. Užklausus kun. A. Gerybą apie koncertą atsakė, kad taip patiko, jog ir asarą teko nubraukti. Manchesterio lietuviai padėkos ženklą Grandinėlei įteikė tautiniais motyvais dekoruotą lėkštę su įrašu: "Už jūsų didelę meilę tautiniam menui ir pasišventimą garsinant Lietuvos vardą kitataučių tarpe, skiriame šią dovaną."

Po tikrai vaišingos ir malonios viešnagės Ang-

lijoj skridom atgal į Briuselį, kur mūsų laukė šios išvykos po Europą pagrindinis organizatorius kun. V. Šarka ir erdvūs bei patogūs belgų firmos autobusai. Taip visi gera nuotaika susėdom į autobusus, kurie sekančiom savaitėm atseit bus lyg ir mūsų namai.

(Bus daugiau)

Išpūdžiai iš II PLJK...

(Atkelta iš 3 psl.)

rengėjai, jis save ir savo siekius pasaulyje kaip individas geriau pažįsta negu patys kryptų ir gairių sustatytojai. Atsižvelgiant į naujus žmones ir jų labiau subrendusį atsišimimą į save ir pasaulį reikalinga jaunimo susibūrimus perorganizuoti į

laisvesnio pobūdžio įvykius. Vilkiukiška kontrolė, ir kažkoks rengėjų vaizduotės išsivystęs ištikinimas, kad dalyviai įpareigoti jiems paklusti, turi iš mūsų veiklos dingti. Daugumoje žmonių pašvenčia savo atostogas pasidalinti mintimis su kitais lietuviais, pasižmonėti, atnaujinti senas pažintis ir naujas sukurti. Daugumas yra profesionalai arba aukštus mokslus baigę suaugę žmonės. Tas "profesionalų" bandymas prvesti savo "tvarką" atrodo lyg farsinės komedijos ištrauka. Pažvelgti reiktų į mokslo ir meno konferencijas, ar tai amerikiečių ar lietuvių, pamatyti kaip turėtų būti tvarkomi suvažiavimai. Pagrindinis darbas būna atliktas prieš konferencijas, o jose žmonės laisvai mintimis dalinasi ir, pagal norą ir interesą dalyvauja oficialiuose posėdžiuose ar paskaitose. Motivacija yra interesas, o ne kažkoks varinėjimas. Kol tai nebus mūsų veikloje įgyvendinta, nebus galima sulaukti gausios jaunimo įsijungimo į lietuvišką gyvenimą. Kad įvykdžius šį siekį, siūlyčiau įtraukti į vadovaujančias pozicijas (jeigu mum tikrai reikia baigusiujų studijas pagalbos) profesionalus kurie yra plačiame pasaulyje pademonstravę savo kompetentingumą, ar moksle, karjeroje, ar pan. Ypatinai reiktų pritraukti tuos asmenis kurie turi administracinę patirtį, ar tarnyboje ar kariuomenėje. -- Reikalinga žmonių kurie mokėtų kitus kaip suaugusius traktuoti. Kai užsimojam įvykdyti platesnio masto funkciją, palikim mažo prūdo žuvis kitiems reikalam, ne vadovavimui.

Bendrai, kongrese pasitebėta, kad jaunime yra noras ir ryžtas dalyvauti lietuviškojo veikloje. Kad nenuieitų šio kongreso pamokos į atsiminimų archyvus bandykim imtis pozityvių žygių tęsti ir tobulinti ateities veiklą. Kongrese buvo pademonstruota, kad be ideologinių organizacijų oficialaus dalyvavimo gaunasi bendras veiklos supratėjimas. Grįžkim prie organizacijų atstovų dalyvavimo mase, kaip būdavo studentų sąjungoje daroma. Išnagrinėkim galimybes sukurti metines bendras organizacijų stovyklas, kur būtų imanoma peržengti pavienių skyrių ar ideologijų ribas ir išvystyti tampsnius ryšius tarp visų užinteresuotų organizacijų narių.

• Santaros šviesos 19-jo metinio suvažiavimo Tabor Farm, Sodus, Mich., rugsėjo 7-10 d. programa. Ketvirtadienį, rugsėjo 7 d. Austė Pečiūraitė: "Kitimas subjektyvioje kūrybinėje arenoje", prof. Richard J. Krickus: "White Ethnic Politics: Populism or Reaction?" Romas Kinka: "Lituanistinis švietimas: dabartis ir ateities perspektyvos". Penktadienį, rugsėjo 8 d., prof. Romas Vaštokas: "Naujos perspektyvos etninių grupių studijose", dr. Romualdas Misiūnas: "Pažangos idėja ir jos šandieniniai priešai", Algirdas Landsbergis: "Modernizmas ir tautosaka Rytų Eu-

Javapiūtė ant nosies

Vegetuodami Amerikos didmiesčiuose visiškai atpratome nuo žemės ūkio nuotaikų. Senas, pūkų pilnutinės lietuviybės nusakymas "tas ne lietuvis, kas kiaulių neganęs" nebeturį precizijos ir prasmės.

Dabar apie tautinės egzistencijos problemas, stovyklavimuose bei seminaruose, porina fizikai, chemikai, net literatai, kurie, gink Die, kaip pirmoji New Yorko leidė, neatsikirtų karvės nuo buliaus...

Kitai yra mūsų sename krašte. Ryšys su žemės ūkio nuotaikomis stiprinamas per kiekvieną šienapiūtę, per kiekvieną bulviakasi, per kiekvieną javapiūtę. Kiekvienas lengvaliežuvis šnekutis neišvengs garbingos pareigos įkaitinti savo delnus su šakiakočiu ar su grėbliakočiu. Žemės ūkio nuotaikos į kiekvieną fiziką, chemiką, net literatą, sruva galinga ir lietuviškumą gaivinančia srove...

Palyginamai, čia, Amerikoje, visi šnekučių suvažiavimai būtų mobilizuoti žemės ūkio darbams. Iškraptytų santarpių iš Tabor Farmos, išrautų sendraugius iš Dainavos -- gana maitintis lietuviybės abstraktais, prie šakių, grėblių ir gubų statymo...

Norime, tačiau, temai praplėsti, kalbėti apie super-žemdirbius, apie spec-artojus, apie žemės ūkio pažangos pagimdytą klasę brangiame mūsų krašte.

Mat, vos bulviakasis ar javapiūtė ant nosies, nuostabiai veikliai iš pat žinomumo paviršių išskyla ne tie, kas įvaro pusles į delnus, bet tie, kas įvavus kerta liežuvius. Šiais metais apie javapiūtę pasakė daug kalbų mūsų krašte super-žemdirbiai ir spec-artojai: Sniečkus, žemės ūkio ministras M. Grigaliūnas, paruošų ministras L. Kareckas, žemdirbystės direktorius A. Būdvytis, ministrų tarnybos pirmininko pavaduotojas V. Vazalinskas, partijos sekretorius R. Songaitis... Dar, ta tema, pasakė kalbas apie tūkstantis lokaliųjų pareigūnų. Šitaip gaiviamos žemės ūkio nuotaikos. Šitaip lietuvis surišamas su savo žemės syvais. Garbė super-žemdirbiams ir spec-artojams, argi beverta klausiti ar įvartotos pūslės į jų delnus. Pūslės įvartotos į liežuvius nuo kalbų, raginančių stvertis už šakių, grėblių ir kastuvų...

ropos literatūroje", dr. Deilija Valiukėnaitė: "Sekspyro Otelas: pro vertimo skliautus", prof. Joana Vaštokienė: "Kanados indėnų menas", Organizacinis posėdis: "Mūsų padėties diagnozė" — V. Trumpa, M. Drunga, Eglė Juodvalkytė ir dr. V. Kavolis. Romo šlezo filmai ir pašnekesys: "Dekadencija filmų mene". Šeštadienį, rugsėjo 9 d.: Vincas Trumpa: "Tolimosis paralelės", dr. Kostas Ostrauskas: "Disputatio de exilio", prof. Algis Mickūnas: "Vakaro krizė ir naujos civilizacijos pagrindai", "II-jo Pasaulio Lietuvių jaunimo kongreso įvertinimas: R. Kviklytė, Deivikytė, R. Sakadolskis, J. Kazlas ir M. Drunga. Jaunųjų rašytojų seminaras, literatūros kritikų seminaras, koncertas: Nerija Linkevičiūtė, Vytautas Nakas, Bernardas Prapuolenis akompanuoja Alvydas Vasaitis. Literatūros vakaras: Liūnė Sutema, Austė Pečiūraitė, Eglė Juodvalkytė, Rimas Vėžys, Kostas Ostrauskas, Marius Katiliškis, Algirdas Landsbergis, Viktoras Dirda, Henrikas Nagys, Jurgis Blekaitis, Rolandas Gry-

bauskas, Romas Kinka. Sekmadienį, rugsėjo 10 d.: Jurgis Blekaitis: "Minint Balio Sruogos 25 metų mirties sukaktį". Suvažiavimo uždarymas.

WATERBURY

POBŪVIS BALFO NAUDAI

Rugsėjo 9 d., šeštadienį, nuo 2 val. p. p., Venclauskių sodyboje, Spindle Hill Road, įvyks kasmet tuo laiku Danutės Venclauskaitės ruošiamas pobūvis subatvakaris su vaišėmis ir maža programa.

D. Venclauskaitė, sekdamas savo tėvų a. a. Stanislaivos ir adv. Kazimiero Venclauskių labdarinių darbų pavyzdžiu, pati iš savo išteklų parūpina valgius, o pobūvio svečių sudėti pinigai atitenka BALFui ir Vasario 16 d. gimnazijai remti.

Visi labai maloniai kviečiami dalyvauti.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

JEI JŪS NORITE SIŪSTI

SIUNTINIŲ - DOVANŲ Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SĄJUNGOS DALIS NAUDOKITES PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590
(212) 581-7729

1776 Broadway, N. Y. 10019

Siuntiniai, siunčiami per mūsų firmą, paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

Affiliated with PODAROGIFTS, INC.

Priima užsakymus butams, automobiliams, dovanų pažymėjimams, motociklams, šaldytuvams, televizijos imtuvams ir įvairioms kitoms sovietinėms prekėms, kurias galite užsakyti Lietuvoje ar USSR gyvenantiems giminėms. Papildomų žinių teiraukitės mūsų pagrindinėje įstaigoje ar bet kuriame mūsų skyriuje.

Atidaryta kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	435-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	342-4240
• BROOKLYN, N. Y. 11218 — 485 McDonald Avenue	467-6465
• BUFFALO, N. Y. — 701 Fillmore Avenue	895-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	486-2818
• CHICAGO, ILL. — 1855 West 47 Street	376-6755
• CHICAGO, ILL. 60629 — 2608 West 69 St.	925-2787
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	771-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Jos Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N. J. — Freewood Acres, Rt. 9	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Jos Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Avenue	249-6216
• LOS ANGELES, CALIF. — 159 So. Vermont Avenue	385-6550
• NEWARK, N. J. — 378 Market Street	642-2452
• NEW YORK, N. Y. — 78 Second Avenue	674-1540
• NEW YORK, N. Y. — 141 Second Avenue	475-7430
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	769-4507
• RAHWAY, N. J. — 47 East Milton Avenue	381-8500
• SOUTH RIVER, N. J. — 41 Whitehead Avenue	257-6320
• SYRACUSE, N. Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N. J. — 1152 — Deutz Avenue	392-0306
• UTICA, N. Y. — 963 Bleeker Street	732-7476

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI IRENGTA, GERAI VĖŠINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatinę patarnavimą.

KŪRYBA IR MOKSLAS

ĮVESKIME ENCYCLOPEDIA LITUANICA Į UNIVERSITETŲ BIBLIOTEKAS

(Pasikalbėjimas su Ramune Kubiliūnaite)

Štai jau trečias tomas Encyclopedia Lituanica baigtas ir gal dar šią žiemą pasirodys iš spaudos. Bet kaž koks tylos sąmokslas supa šį milžinišką darbą, kurį apsiėmė įvykdyti leidėjas Juozas Kapočius, vienas be paramos iš mūsų didžiųjų institucijų, kurių pirmoji pareiga būtų tokio kultūrinio veikalo išleidimą paremti.

Laimė, kad Juozas Kapočius turi nepailstančius talkininkus.

Viena tokių talkininkių yra Ramunė Kubiliūnaitė, gyvenanti Clevelande, kuri ne tik padeda enciklopedijos redaktoriams darydama vertimus, bet savo turima tarnybine pozicija daug prisideda ir prie Encyclopedia Lituanica propagavimo amerikiečių tarpe. Tai jos pastangomis šiais metais vykusiose Bostone ir Chicagoje JAV bibliotekininkų konferencijose buvo parodyta Encyclopedia Lituanica, vieningas lietuviškas leidinys anglų kalba tarp tūkstančių amerikiečių leidinių.

Kaip jums pavyko Encyclopedia Lituanica išstatyti tokiose reikšmingose bibliotekininkų konferencijose, kaip Bostone, kur dalyvavo 3000 spec. bibliotekininkų ir Chicagoje, kur buvo suvažiavę virš 10,000 bibliotekininkų?

Nelengva buvo tai padaryti, -- atsakė Ramunė Kubiliūnaitė, -- bet mano užimamoji vieta ir pažintys padėjo nugalėti kliūtis ir gauti leidimą viename stale išdėti Encyclopedia Lituanica ir įvairių brošiūrų anglų kalba apie lietuviškąją enciklopediją. Tureti savo atskirą stalą tokiose bibliotekininkų konferencijose tiesiog neįmanoma, nes tai labai brangiai kainuoja ir tai pajėgia padaryti tik didelės amerikiečių leidyklos arba bendrovės, gaminančios specialius įrengimus ar baldus bibliote-

koms. Man pavyko su lietuvių enciklopedija prisiglausti prie vienos leidyklos, kuri išstato naujai išleistas knygas. Jos ne tik būna rodomos žiūrovams, bet įtraukiamos ir į parodos katalogą. Tokiu būdu ir Encyclopedia Lituanica buvo įtraukta į knygų katalogą Bostone ir Chicagoje.

Ar buvo besidominti Encyclopedia Lituanica?

Taip. Man teko pastebėti, kaip ne vienas susidomėjęs vartydavo Encyclopedia Lituanica ir pasiimdavo brošiūrą.

Ar tose bibliotekininkų parodose buvo išstatytos ir kitos lietuviškos knygos anglų kalboje? Jei ne, ar yra galimybės kitose parodose lietuviškas knygas išstatyti?

Nė vienoje tų parodų nemačiau kitų lietuviškų knygų. Pakliūti į tokią parodą, kaip minėjau, nėra lengva. Norinti dalyvauti parodoje yra daug, o vietų nedaug. Tie kurie nuperka vietą pirmą kartą, dažniausiai pasilaiko ją ir kitam kartui. Paskutiniiais metais yra labai daug norinčių turėti stalą tokiose parodose, nors tai atsieina apie 1000 dolerių. Bet bandysime kitais metais gauti atskirą stalą lietuviškos enciklopedijos leidyklai, prie kurios galėtų prisiglausti ir kitos lietuvių leidyklos su knygomis apie Lietuvą anglų kalba.

Ar tokioj parodoj galima išstatyti knygas tik anglų kalba?

Chicagoje vykusioje American Library Association konferencijoje, kuri skaitosi pati gausiausia, parodoje būna viena sekcija tarptautinių knygų, bet ten priima knygas išleistas užsienyje. Kad būtų išstatytos knygos svetimomis kalbomis spausdintos Amerikoje, neteko matyti.

Su kuriais redaktoriais Encyclopedia Lituanica jums teko bendradarbiauti?

Antrąjį tomą ruošiant artimai bendradarbiau su red. S. Sužiedėliu, gi trečiojo tomo redaktorių dr. J. Jakštas gyvena Clevelande ir su juo tenka palaikyti ryšį, darant vertimus. Darbas nėra lengvas. Dirbama atliekamu laiku nuo tarnybos. Bet daugiausiai vertimų enciklopedijai daroma vietoje Bostone.

Ramunė Kubiliūnaitė yra Predicast Inc. Clevelande Manager, New Media. Taip pat ji yra American Society for Information Science NE Ohio skyriaus sekretorė, Special Libraries Assn. NE Ohio skyriaus biuletenio redaktorė, American Libraries Assn. narė, American Marketing Assn. narė, gi lietuviškoje veikloje daugiausiai reiškiasi skautuose akademikuose, yra Akademikų Skaučių Draugovės centro valdybos pirminkės pavaduotoja. Savo įstaigoje ji yra vienintelė moteris iškilusi egzekutyve iki viceprezidentės. Įstaiga ruošia kompiuteriams informacinę medžiagą, daugiausiai bendradarbiaujant su bibliotekomis.

Kodėl pasirinkote šią profesiją?

Ne aš pasirinkau, bet mane pasirinko. Aš pradėjau tarnauti toje įstaigoje kai dar lankiau Case Western Reserve universitetą. Ten pradėjau dirbti tik laikinai, nes man buvo idomu žinoti ką jie daro. Aš studijavau anglų kalbą ir išėjo, taip, kad man buvo idomu, o jiems mano darbas patiko ir pasilikau.

Ramunė, kuri turi Masters diplomą iš anglų kalbos mėgsta savo darbą ir daug keliauja tarnybiniiais reikalais. Ji rodė savo bendradarbiams abu išėjusius Encyclopedia Lituanica tomus ir saiko enciklopediją jiems padariusi gerą įspūdį. Enciklopedija taip pat buvo labai gerai įvertinta ir bibliotekininkų biuletenyje.

Pasinaudojant tokiomis geromis įvertinimais, lietuviai studentai, dabar rudeni susirinkdami studijoms į universitetus, turėtų daryti žygį, kad universiteto bib-

Vytautas Didysis prie Juodųjų jūrų...

Iš V.D. Karo Muziejaus Mackevičiaus paveikslas.

KAI LIETUVA BUVO EUROPOS POLITIKOS VIDURKIU

DR. J. JAKŠTAS

Dabartinėje mūsų tautos buityje, kai jos laisvės suvaržyta ir jai neleidžiama visai savaimingai verstis, dažnas pesimistiškai kalba apie tautai grėsiantį sunykimą ar net visišką išnykimą pavoju. Ne vieną mūsų tautietį gąsdina okupanto spaudoje pasirodantieji rašiniai apie tarybinę tautą, šalia kurios kitoms tautos nebūsią vietos. Panaši pesimistinė galvosena apie tautos ateitį turi šaknis tolimesnėje praeityje, siekiančioje laikus prieš I Pas. karą, kada mes lietuviai buvome užgulti. Nors gyvenome savame krašte, tačiau jautėmės menkesni už mus politiškai, visuomeniškai ir ekonomiškai sau palenkusius pašalčius -- lenkus ir rusus. Nuo tų laikų gavome menkstės kompleksą ir iš dalies jo dar nesame išgyvenę. Nors mūsų tautos žadintojai, pirmiausia aušrininkai stengėsi įkvėpti tautiečiams didesnę pasitikėjimą savimi, tautinį garbės jausmą ar tautinę sąmonę, tačiau jų pastangos nepajudino visos tautos, nepakėlė jos masiškai iš tautinio abejingumo. Tik nepriklausomybės laikmetis suvirtino tautinę sąmonę ir nusmėlkė iš dalies menkstės kompleksą. Tačiau jo visai neišgyvendė ir jis kai kada prasikiša. Kalbos apie

tautai grėsiantį išnykimą pavoju ir yra jo manifestacija.

Šios padėties akivaizdoje pravartu prisiminti mūsų tolimesios praeities vieną garbingiausių vaizdų, kur buvusi valstybinė lietuvių tauta lėmė Europos politiką. Užsimintas vaizdas buvo Lucko suvažiavimas 1429 m. ir ryšium su juo kilęs aštrus Vytauto vainikavimo karaliūmų ginčas.

Lucko suvažiavimas ir Vytauto vainikavimosi karališkąją karūną klausimas įėjo į istoriją dviem visai neatskiriama dalykais. Jie gan plačiai aprašinėjami Lietuvos ir net Rytų Europos istorijos veikaluose ir mokykliniuose vadovėliuose. Istoriniai aprašymai buvo paveikūs mūsų visuomeni, kad 1930 m., iškilmingai minint Vytauto D. 500 metų mirties sukaktuves, nuspręsta paversti to mūsų didvyrio paskirtą vainikavimosi dieną -- rugsėjo 8 tautos šventę. Šventės praktikai gražiai tiko rugsėjo 8-oji nes jie sutapo su visoje Lietuvoje švęsta didele bažnytine švente.

Kai mes išeičioje vienur kitur paminime tą rugsėjo šventę, ją jungia me vien su Vytauto vainikavimosi byla, kaip ji istoriniuose veikaluose aprašoma. Atrodytų, kad tas didysis suvažiavimas nežymiaiame Lietuvos d. kunigaikštijos mieste įvyko vien pakelti Vytautui karališkąją sostą. Net ir toks apdairus istorikas, kaip buvęs Prahos vokiškos universiteto profesorius J. Pfizner išplėčios istorinės perspektyvos parašytoje Vytauto monografijoje (lietuviškame J. Talmanto vertime jos pavadinimas: Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas kaip politikas, 1930) tekalba vien apie tą didelį vainikavimosi ginčą. Mūsų dabartinis Vilniaus universiteto profesorius B. Dundulis kruopščiu tyrinėjimu parašytame veikalė "Lietuvos kova dėl valstybinio savarankumo 15 a." (1966) dėsto Lucko suvažiavimą ypatingame skyriuje su reikšmingu pavadinimu: Lietuvos karalystės įkūrimo klausimas (1429 - 1430). Nei vienas, nei kitas istorikas nepaisė kitų suvažiavimų keltų klausimų.

Matyti Lucko suvažiavime vien Vytauto vainikavimosi klausimą reiškia paneigti jam plataus masto tarptautinį pobūdį, koki jį iš tikrųjų turėjo. Jame be paties Romos ar vokiečių karaliaus (imperatoriaus) Zigmanto Liuksemburgiečio, karaliaus Jogailos, atvykusio su didele palyda, Vokiečių Ordino atstovų dalyvavo dar Maskvos d. kunigaikščio atstovai, keletas mažesnių rusų kunigaikščių, Danijos karaliaus pasiuntiniai, Moldavijos kunigaikščio atstovas, net Bizantijos imperatoriaus pasiuntiniai ir popiežiaus legatas. Milžiniškas tarptautinis kongresas, prilygsta kitoms, net Bizantijos imperatoriaus pasiuntiniai ir popiežiaus legatas. Milžiniškas tarptautinis kongresas, prilygsta kitoms, net Bizantijos imperatoriaus pasiuntiniai ir popiežiaus legatas.

Artimiausias laiko atžvilgiu panašus suvažiavimas buvo Florencijoje 1449-50 m., sušauktas ruošti kryžiaus karui prieš turkus, kurie grėsė Konstantinopolui. Nėtenka abejoti, kad ir Lucko suvažiavimas tam tikslui šauktas. Deja, neturime to suvažiavimo aktų iš kurių išryškėtų jo turėtas tikslas. Tik iš kai kurių, tiesa, ne visai patikimų šaltinių patirta, jog Lucko suvažiavimui buvo numatyti du tarptautinės reikšmės klausimai: Rytų ir Vakarų bažnyčių suvienijimas ir kryžiaus žygis prieš turkus. Kad šie du dalykai galėjo būti suvažiavimo programoje, rodo Bizantijos imperatoriaus ir popiežiaus atstovų dalyvavimas. Tik minėtiems dviem tarptautiniams klausimams svarstyti te galėjo rinktis tas Lucko suvažiavimas, o ne Vytauto vainikavimui, kuris būtų buvęs valstybės vidaus (ar dviejų valstybių) -- Lenkijos ir Lietuvos) klausimas. Iš tikrųjų, Vytauto vainikavimo klausimas ir nebuvo numatytas tą suvažiavimą šaukiant. Jis iškilo tik paties suvažiavimo eigoje. O kai jis iškilo, tai nusmėlkė abu pagrindinius suvažiavimo tikslus.

(Nukelta į 6 psl.)

Ramunė Kubiliūnaitė, Encyclopedia Lituanica bendradarbė.

KAI LIETUVA BUVO...

(Atkelta iš 5 psl.)

lus: bažnyčių suvienijimą ir kryžiaus karą. Tad tie du klausimai kaip ir išnyko iš istorijos.

Mūsų tautos šiandienybės buityje svarbiau prisiminti Lucko suvažiavime planuotą kryžiaus karą nei Vytauto vainikavimosi ginčą. Kryžiaus karas buvo bendras krikščioniškos Europos klausimas ir pasirinkimas Lietuvos jam spręsti rodo jos tada turėtą vyraujančią svorį tarptautinėje politikoje. Lietuva Vytauto laikais buvo iškiliausioji galybė vidurio Europoje ir todėl iš jos tikėtasi pradėti kryžiaus žygį prieš netikėlius, išiveržusius į tą Europos dalį. Nuostabiai greitai apsisvertė istorijos lapas! Dar prieš kelias dešimtis metų lietuviai pravedžioti saracėnais, kaip ir rytų mahometonai, dabar numatomi pirmiausiaiais tautininkais kovai su jais. Čia išeina aikštėn lietuvių tautos nuostabus gyvastingumas. Jos ne tik nepalaužė be veik pusantrų šimto metų trukę kryžiaus karai, bet dar išėjo iš jų susikūrusi didžiausią valstybę rytų Europoje ir tapusi tarptautinės Europos politikos vidurkiu.

Mūsų himno žodžiai "iš praeities tavo sūnus te stiprėbė semia", ypač tinka minėti rugsėjo aštuntosios proga ir viltinai žiūrėti į tautos ateitį. Lietuva nuo pat istorinių laikų gyveno aplinkinių priešų grėsmėje, tačiau išliko ir net pergyvenusi visokias okupacijas. Šių dienų tautos gyvenamose sąlygose lietuviai turėtų žvelgti į ateitį su viltimi ir prisiminti sau išpūdingus Fr. Šilerio žodžius:

Die Eroberer kommen
und gehen,
Wir verbleiben, wir
bleiben stehen.
(Grobikai ateina ir išeina; mes išliekame ir paliekame vietoje).

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

Dėl Jūsų mes esame čia – net savaitgaliais

Patarnauti daugeliui asmenų, kurie norėtų lankyti kolegiją, bet negali pasinaudoti reguliariu savaitės tvarkaraščiu, Tri-C veikia savaitgalio kolegija visuose trijuose savo padaliniuose: Eastern Campus — Warrensville Township, Metropolitan Campus — Clevelando mieste ir Western Campus — Parmoje.

Beveik 100 klasių duoda platų pasirinkimą liberal arts srityje, taip pat didelį skaičių įvairių karjeros programų. Rudens ketvirčio klasė prasideda rugsėjo 25 d. Savaitgalio studijos yra galimi Eastern Campus penktadienio naktimis ir šeštadieniais, Western Campus šeštadieniais ir Metropolitan Campus penktadienį naktimis ir šeštadieniais. Metropolitan Campus siūlo net sekmadienį popiečio klasę.

Siūlomi kursai sekančiose srityse:

Eastern Campus

Accounting
Business Administration
Data Processing
English
Law Enforcement
Physics
Psychology
Office Administration
Real Estate Technology

Metropolitan Campus

Accounting
Art
Business Administration
Data Processing
Early Childhood Education
Economics
Education Technician
Engineering
English
Health
History
Mathematics

Western Campus

Accounting
Art
Business Administration
Data Processing
Economics
Engineering
English
History
Mathematics
Philosophy
Physical Education
Physical Science
Psychology
Real Estate
Office Administration
Sociology

Registracija vyks visuose trijuose padaliniuose rugsėjo 18, 19 ir 20 d. Western Campus taip pat bus galima užsiregistruoti šeštadienį rytą, rugsėjo 23 d. Studentai turėtų pasinaudoti tvarkaraščio brošiūra, arba skambinti Office of Admissions and Records Eastern (464-3535), Metro (241-5365), ar Western (845-4000) tiksliai registracijos laikui sužinoti.

Cuyahoga Community College

Eastern Campus
25444 Harvard Rd.
Warrensville Twp.

Metropolitan Campus
2900 Community College Ave.
Downtown Cleveland

Western Campus
7300 York Rd.
Parma-Parma Heights

TURRET LATHE

W&S No. 3

Must qualify on precision set-up from Blue Prints and operate. 2d shift.

ZAGAR, INC.

24000 Lakeland Blvd., Euclid, O (65-69)

FORGING INDUSTRY NEEDS STEAM HAMMERMEN

Forging industry in the midwest area is in need of Hammermen capable of operating steam hammers ranging from 6000 lb. to 50,000 lb. hammers. Only experienced need apply. Production rate \$7.67 per hour or more.

ALSO NEED EXPERIENCED

FORGE SHOP FORMAN
FORGING DIE DESIGNER
FORGING PRODUCT
DESIGNER

Free hospitalization and life insurance. Profit sharing.

Apply call or write to
INDUSTRIAL RELATION DEPT.
KROPP FORGE
COMPANY

A DIV. OF ANADITE, INC.
5301 W. ROOSEVELT RD.
CHICAGO, ILL. 60650
(312) BI 2-1900, Ext. 215
An Equal Opportunity Employer (66-72)

Vasarone New Yorko šiaurėje

Jau kelinta vasara kai mudu su žmona stengiamės vasaroti lietuvių laikomose vasarvietėse. Tai darome dėl kelių priežasčių: dažnai randame lietuvišką aplinką, kai kur maistas gaminamas lietuvišku būdu, sutinkame naujų lietuvių, o taip pat paremiame lietuvių vasarvietės laikojuos. O šią vasarą dar išgyvenome įdomią naujovę.

Vasarojome Dirvoje pasiskelbusioje Blue Water Manor, kurios savininkai yra p.p. Slyvinai, jų dukterė p. Šukis ir dukraitė p. Daina Šukis. Vasarvietė yra gražioje vietoje prie didelio labai gražaus ežero Lake George, Diamond Point'e Adirondakų kalnelių apsuptyje šiaurinėje New Yorko valstijos dalyje. Automobilu pasiekiamą labai lengvai, galima ir lėktuvu.

Vasarvietė tinka poilsiui tiek suaugusiems, tiek ir šeimoms su visokio amžiaus vaikais. Maistas duodamas ten pat, nereikia ieškoti restoranų. Yra ir trobelių, kur šeimos maistą gali gamintis. Vasarotojai laisvai, be atskiro mo-

kesčio, gali naudotis apšildomu gražioje patalpoje įrengtu dideliu plaukymo baseinu, tikrai niekuo neužterštame ežere baidarėmis, irkliais laiveliais, mažais buriuotais laiveliais, būti pažadinami motorinėmis valtimis, jau nekalbant apie teniso, stalo teniso, krepšinio ir kitokio sporto įrengimus ir saulinos galimybes.

Bet čia ta įdomi naujovė. Daina Šukis yra artistė. Vasarvietė jau daug metų vasarai samdo vaidybos, muzikos ir dainos meno studentus, kurie aptarnauja vasarotojus. Tie gi patys pavaruoja ir užsidirba. Daina su šiais studentais paruošia kiekvienam vakarui kokią nors meninę programą. Kai kurios tų programų labai originalios ir gana aukšto meninio lygio. Tam paremti galiu paminėti, kad tos vasarvietės šių metų patarnautoja, kuri yra tos apylinkės gyventoja, bet studijuoja Bowling Green, Ohio, buvo išrinkta šią vasarą Ohio valstijos gražuole ir vasarvietę turėjo palikti. Mes ten matėme muzi-

kinį veiklą "Brigadoon" scenos vaizdėlį, primenantį Goethes eilėraštyje aprašytą Erlų karalių, vandens baletą, vandens slidžių akrobatiką, klausėme ir dainavome dainų vakare ir vieną vakarą šokome tų studentų džazui grojant.

Tik gaila, kad be šeimininkų ir mudviejų tuo laiku tik dar viena lietuvių šeima ten buvo. Pp. Slyvinai jau vyresnio amžiaus žmonės bet dar gvuūs. Jie atkeliavę į Ameriką 1913 m., abu žemaičiai, bet dabar kalba jau nežemaičiuodami. Du kartus buvo Lietuvoje. Pirmą kartą 1920 ligi 1922, o antrą kartą 1960 tik 5 dienas. Gerai orientuojasi dabartinėje padėtyje. Jų dukterė ir anūkė gerai kalba lietuviškai. Patarnaujančių tarpe taip pat yra gerai lietuviškai kalbančių.

Man atrodo, kad lietuviai vasarą iešką poilsio turėtų daugiau susidomėti šia vasarviete.

Juozas S. Kriaučiūnas

• Los Angeles LB diena įvyks rugsėjo 30 ir spalio 1 d. Meninėje programoje dalyvaus solistai Birutė Dabšienė, Vidmantas Valatka ir pianistė Raimonda Apeikytė.

Mums rašo

SKUBU PAGALBON...

Skubu pagalbon J. Jakštui, kuris nusiskundė A. Salio paminėjime, jog nei vienas studentų, įskaitant ir jį patį, nesugebėjo tinkamai išversti Jablonskiui lotynų posakio "Qui proficit in litteris, sed deficit in moribus, plus deficit, quam proficit", ir tik Salys išgelbėjęs padėti tinkamu atsakymu, kurio deka J. Jakštas nenugirdęs.

Manding mūsų kalbininkas bus davęs tokį tekstą: "Kas iškilo raštijoje, bet nusmuko doroje, daugiau prarado, nei laimėjo". Gal atsiras tobulėsnų versijų?

Č. Gedgaudas
Santa Monica, Ca.

ELECTRICIAN

LICENSED ONLY A OR B

Factory maintenance experienced required. 1st SHIFT

All fringe benefits
UNIVERSAL GRINDING
CORP.

2200 SCRANTON RD.
CLEVELAND, OHIO
An Equal Opportunity Employer

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADETUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Šv. Kazimiero lituaninės mokyklos tėvų komitetas pareigomis pasiskirstė: pirmininkas — Džinaras Kižys, sekretorė — Edda Liutkienė, išdininkė — Aldona Blumentalienė, nariai — Gražina Kampe, Janė Motiejūnienė, Mindaugas Matulionis ir Henrikas Tatarūnas.

Mokyklos vedėju pakviestas Pranas Karalius, kuris pakvies mokytojus ir sutvarkys kitus mokyklos planus.

Šv. Kazimiero mokykla prasidės rugsėjo 9 d., 9 val. ryto. Šią pirmą dieną prašomi rinktis tik tie mokiniai, kurie turėjo vasaros ar pataisos darbus ir kiti norinti laikyti egzaminus.

Visa mokykla pradės darbą rugsėjo 16 d., 9 val. ryto, naujosios parapijos patalpose.

• Viena pasaulio diena, tradicinė metų šventė, kurią kasmet rengia Clevelando kultūrinių darželių federacija, įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 10 d., 2:30 val. p. p. vengrų kultūriname darželyje. Dalyvaus meras Ralph Perk, TV komentatorė Dorothy Fulheim ir kt. Iškilnių programos vedėjas Wayne Mack. Programą išpildys įvairių tautybių chorai ir šokėjai. Gros Rudy Ziga orkestras.

Lietuvių kultūrinio darželio pirm. Rita Premeneckienė kviečia visus lietuvius gausiai atsilankyti į šią šventę.

• Lietuvių Namų statybos reikalu šaukiamas svarbus pasitarimas šį penktadienį, rugsėjo 8 d., 8 v. v. Europos kelionių biuro salėje E. 185 gatvėje. Į pasitarimą kviečiami lietuvių organizacijų pirmininkai arba jų atstovai ir finansų komisijos talkininkai.

• Meilutė Juškenaitė-Lo Presto, Dirvos skaitytoja, su vyru James ir sūnumis Mykoliuku ir Jonuku įsikūrė savo name, 111 Harrison Drive, Edinboro, Penn. 16412. Gyvendama Clevelande ji W. R. U-te gavo bakalaurą laipsnį; o dabar tęs studijas magistro laipsniui Edinboro College, kur jos vyras yra astronomijos profesorius.

• Cuyahoga Community College studentų registracija į rudens klases vyks rugsėjo 18, 19 ir 20 d.d. Papildomai į Western Campus paskutinė registracija bus rugsėjo 23 nuo 9 v. ryto iki pietų. Dėl pilnesnių informacijų žiūrėkite į skelbimą arba skambinkite telefonu Eastern 464-3535, Metro 241-5365 arba Western 845-4000. Mokslas prasidės rugsėjo 25 d.

CLEVELANDO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA KVIEČIA VISUS LIETUVIUS DALYVAUTI

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMO VAKARĖ,

kuris įvyks šeštadienį, rugsėjo mėn. 16 d., 7 val. vak.
NAUJ. PARAPIJOS SALĖSE (18022 NEFF RD.)

Po neilgos oficialios dalies bus

"ANTRO KAIMO" programa

DAR CLEVELANDE NEMATYTI HUMORO IR SATYROS KŪRINĖLIAI SUKURTI ŽYMIŲJŲ MŪSŲ RAŠYTOJŲ IR SU PASISEKIMU ATLEIKAMI JAU PASIŽYMĖJUSIO CHICAGOS KOLEKTYVO.

BUS MOTERŲ ŠAULIŲ LAIKOMAS BUFETAS, VEIKS BARAS, BUS LOTERIJA.

Bilietai kainos: 5, 4, 3, 2 dol. Pensininkams, moksleiviams ir studentams — po 1 dol.

Patartina bilietus užsisakyti iš anksto arba nusipirkti po lietuviškų pamaldų prie abiejų parapijų bažnyčių. Bilietai platintojai Br. Gražulis (tel. 741-1782) ir P. Bielinis (tel. 531-4111).

GERARDAS JUŠKENAS (kairėje) Cleveland Photographic Society 1971-72 m. sezono skaidrių varžybose laimėjo keturis medalius. Spalvotų skaidrių A klasėje už per sezoną surinktus taškus jam teko sidabro medalis. Gamtos skaidrių B klasėje už surinktus taškus metų bėgyje -- sidabro medalis, metų užbaigimo varžybose B klasėje už dvi skaidres -- sidabro ir bronzos medaliai. Tuo pačiu jis perkeltas į gamtos skaidrių A klasę 1972-73 m. varžybose.

Cleveland Photographic Soc. įkurta 1887 m. Šiuo metu yra paskelbta šios draugijos registracija 51-siems foto mokslo metams. Bus dveji kursai -- balta - juoda fotografijos nuo 5 m. rugsėjo 25 d. ir spalvotosios fotografijos -- nuo rugsėjo 28 d. Registruotis ir informacijoms gauti skambinkit Mrs. Christine Rogers 243-1122.

PAVYKUSI LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO GEGUŽINĖ

Apie 800 svečių atsilankė Amerikos Lietuvių Piliečių Klubu gegužinėje, kuri įvyko Darbo dienos šventės proga, rugsėjo 4. Ilgas savaitgalis ir giedra diena visus viliojo į gamtą.

Gegužinėje atsilankė Cuyahoga apskrities kontrolierius (County Auditor) George Voinovich su savo gražia šeima, pasveikino susirinkusiuosius ir paskyrė 100 dol. auką Clevelando lietuvių naujų namų statybai. Geo. Voinovich pareiškė, kad jis gyvenęs lietuviškame rajone ir jam rūpi, kad namų statyba būtų sėkmingai užbaigta ir kad naujosios parapijos rajonas išlaikytų etnišką charakterį. Tai buvo labai gražus amerikiečio pareigūno pavyzdys visiems. Jis, apsiraitai, ne kartą yra parodęs savo bičiuliškumą lietu-

viams ir kitoms tautyboms, artimai bendraudamas ir rūpindamasis tautybių problemomis.

Gegužinėje daugelis domėjosi namų statybos akcijomis. Paaikškinimus suteikė Finansų k-jos pirm. Edv. Stepas, gyvu žodžiu visus ragino pirkti akcijas LB apyl. pirm. J. Malskis ir ALT Clevelando sk. pirm. Alg. Pautienis. Taip bematant atsirado keliolika naujų rėmėjų, kurie nusipirko akcijų už apie 3000 dol.

Gegužinės svečiai laimėjo daug gražių dovanų, kurias iš prekybininkų parūpino Pr. Stempužis. J. Apanavičius pravedė suaugusiems ir vaikams sporto varžybas, Bronė Mainelienė paruošė skanių valgių, o visos gegužinės ūkiui gražiai vadovavo vicepirm. Z. Dučmanas.

Svečių tarpe matėsi Ohio Lietuvių Gydytojų D-jos pirm. Dr. J. Skrinška, PLB vicepirm. Dr. H. Brazaitis, Clevelando miesto įmonių direktorius R. Kudukis su žmona, Šv. Kazimiero lit. m. los vedėjas Pr. Karalius su žmona, Superior Savings viceprez. K. Šukys su broliais spaustuvininkais Julium ir Vytautu. Iš amerikiečių svečių dar atsilankė teisėjas James DeVinni, komisijonierius H. Corrigan ir miesto tarybos narys R. Perk, jr.

• Perkant ar paruošiant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSEJO 16 D. Tautos Šventės minėjimas ir vaidinimas "Antrasis kaimas". Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba. SPALIO 1 D. 4 val. LRK Moterų S-gos 36 kuopos metinė vakariinė naujosios parapijos kafiterijoje.

SPALIO 1 D. 12 val. Šv. Jurgio salėje, politinio filmo demonstravimas. Rodo ALT skyrius.

SPALIO 14 D. Chicagos Lietuvių Operos iškilniųjų solistų (D. Stankaitytė, A. Stempužienė, S. Baro ir J. Vaznelio) koncertas. Programoje operų arijos, duetai, etc. Rengia LB Ohio apygarda.

SPALIO 21 D. Keturiasdešimties pristatymo balius.

SPALIO 22 d. Birutiniųjų parengimas.

SPALIO 28 D. Akademikų skautų ir skaučių metinė šventė.

SPALIO 29 D. 12 val. Šv. Jurgio parapijos salėje Clevelando šauliai demonstruos filmą apie širdies ligas.

LAPKRIČIO 4 D. LVS Ramovė ir Lietuvių Bendruomenė rengia Kariuomenės šventės minėjimą - koncertą.

LAPKRIČIO 18 D. Lietuvių Diena. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

GRUODŽIO 9 D. Koncertas Naujos parapijos salėje. Rengia Saleziečiams remti komitetas.

VASARŲ 11 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukties minėjimas. Rengia ALT skyrius.

• Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

• Edvardas Stepas, John DeRighterui persikėlus gyventi į Floridą, sutiko būti Lithuanian Village finansų komisijos pirmininku. Jis aktyviai organizuoja Naujųjų Lietuvių Namų statybai paremti talkininkus, norėdamas kuo greičiau surinkti trūkstantuosius 50,000 dolerių.

• Clevelando orkestro naujuoju plėtojimosi direktoriumi paskirtas Anthony J. Poderis, kilęs iš Wilkes-Barre, Pa.

PARDUODAMAS NAMAS Beverly Hills

Puikus vieno aukšto namas (bungalow). Pramogoms kambarys, didelė virtuvė, plytų priekis, aluminumu apmuštas, gilus skydas.

GEORGE KNAUS
Real Estate
819 E. 185 St.
481-9300

• Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

HOUSEWORK

General cleaning, washing and some ironing. Tuesday and Friday. Seven Hills area. References required. Call 351-7525 Thursday, Friday and Tuesday.

(69-70)

PLASTIC MOLDING Manufacturer needs man with drafting and estimating experience. Should be familiar with compression and injection molding of thermoset materials and the tooling required. Die Cast or Thermoplastic background would be considered. Apply in person or submit resume to: BANGOR PLASTICS, INC. P. O. Box 99, Bangor, Mich. (67-73)

WANTED JOURNEYMAN or 1ST CLASS SKILLED HORIZONTAL BORING MILL OPERATORS 1st & 2nd shifts. Job shop experience necessary and be able to set up work from Blue Prints and Close Tolerance. Over time, fringe benefits. BOEHLEN TOOL CO. Cleveland, Ohio 216-651-0428 (66-69)

Stroh's
Vasaros Lobis.
Vienas alaus mėgėjas kitam.

Lietuvių kultūrinio darželio Clevelande pirm. R. Premeneckienė kalba vyčių seimo dalyviams, apsilankius darželyje.
V. Bacevičiaus nuotrauka

PROF. DR. A. AVIZIENIO PASISIEKIMAI

Ne tik JAV, bet pasauliniu mastu pasižymėjęs lietuvis mokslininkas prof. dr. Algirdas Avizienis, Kompiuterių mokslo departamento vicepirmininkas Kalifornijos universitete Los Angeles mieste, jau eilę metų dalyvauja, aktyviai pasireikšdamas, įvairiose tarp tautinėse konferencijose.

Š. m. rugsėjo 12-14 d. Avizienis dalyvavo "Compcon 72" — šeštoje metinėje kompiuterių sąjungos tarp tautinėje konferencijoje — San Francisco mieste. Joje jam teks svarbios techninės programos vedėjo pareigos.

Žurnalas "Computer", š. m. liepos-rugsėjo mėn. laidoje įdėjo biografines žinias apie dr. Avizienį ir apie jo pasiekimus. Mokslo kareją jis pradėjo Illinois, Urbanos universitete, vėliau persikėles į Kaliforniją. Šalia kitų atžymėjimų, dr. Avizienis 1969 m. buvo apdovanotas NASA Apollo pasižymėjimo ženklu. 1971 m. pirmininkavo tarptautiniam simpoziumui kompiuterių srityje.

Avizienis ligi 1973 m. pabaigos tebėra vienu iš vadovaujančių asmenų IEEE — Kompiuterių Sąjungos taryboje (Board of Governors). Biografinėse žiniuose apie dr. Avizienį nurodyta, kad jis — lietuvių kilmės.

LITUANISTINIO ŠVIETIMOSI KELIU

Pedagoginį Lituanistikos Institutą ateinančiais mokslo metais žada lankyti šie K. Donelaičio Aukštesniosios Lituanistinės Mokyklos absolventai: Kelpšaitė Rasa, Kleinaitytė Rūta, Kliknaitė Jonė, Latvytė Danutė, Laurušonytė Aušra, Maciejauškaitė Ramunė, Musonytė Vita, Morkutė Rūta, Paronytė Irena, Seibutytė Regina ir Sugintaitė Nora.

Tikimasi, kad šių absolventų gražių pavyzdžių paseks ir daugiau mūsų jaunimo, toliau žengs lituanistinio švietimosi keliu, PL Institute mokslo metų pradžią bus rugsėjo 9 d.

• Prof. Antanas Klimas, iš Rochester, N. Y., rugpiūčio 28 — rugsėjo 2 d. dalyvavo XI tarptautiniame kalbininkų kongrese Italijoje, Bologne mieste, padarydamas mokslinį pranešimą. Po kongreso išvyko į Graikiją ir Vokietiją, kur lankysis Vasario 16 gimnazijoje. Į Rochester grįš rugsėjo 15 d.

CHICAGO

AGRONOMŲ GEGUŽINĖ

Lietuvių Agronomų S-gos Chicagoje gegužinė, jau per 22 metus nuo jos įsikūrimo tapusi pastovi kasmetiniu papročiu, š. m. rugsėjo 10 dieną yra rengiama jos gerųjų bičiulių — Konstancijos ir Kazio Laikūnų ūkio erdvioje sodyboje (Monee, Ill.).

Agronomų S-gos rengiamo literatūrinio veikalo

apie Lietuvos laisvės laikmečio ūkininką išleidimui pagal pr. m. paskelbtąjį konkursą) paremti, agr. Stasys Vaičius paaukojo foto aparatą "RETINA" ir Saliomėja ir Vytautas Janulaičiai — prancūziško vyno dėžę galės laimėti du laimingieji gegužinės dalyviai.

Be to, agr. Antanas Šantaras, kaip jau įprasta, po atviru sodybos dangumi, "spirgins" jam įprastu argentinisku būdu dešreles.

Gegužinė įvyks neatsižvelgiant koks bebūtų oras. Nepageidaujamų kritulių atveju, šeimininkai mielai sutinka visus apsaugoti jų erdviųjų pastatų pastogėmis.

Visi kolegos agronomai su šeimomis ir svečiais labai laukiami nurodytą dieną p.p. K. ir K. Laikūnų puošniosios sodybos medžių pavėsy pabendrauti, atsidusti. (ai)

• Emilija Pakštaitė, Lydija Jadviršytė, Valė Sparkytė, Loreta Grybauskaitė ir Kristina Bukaveckaitė yra naujos mokytojos, kurios šiais mokslo metais mokytojaus K. Donelaičio pradžios mokykloje. K. Donelaičio mokykla sistemingai į darbą kas metai įjungia jaunų mokytojų tuo pačiu deda tvirtus pagrindus lietuviškojo švietimo atečiai.

• Kristijono Donelaičio žemesnioji ir aukštesnioji lituanistinė mokykla 1972-73 mokslo metus pradeda š. m. rugsėjo mėn. 9 d. Francis McKay valstybinės mokyklos patalpose, 6901 So. Fairfield Ave., Chicago, Illinois nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų mokinių registracija.

1972-73 mokslo metais veiks: vaikų darželis, šeši žemesniosios mokyklos skyriai ir keturi aukštesniosios mokyklos skyriai.

Į darželį (parengiamąjį skyrių) priimami vaikai pilnų penkerių metų ir tie, kuriems penki metai suais 1973 m. sausio mėn. 1 d. Taip pat bus priimami ir jaunesni mokiniai susitarus su mokytoja registracijos dieną.

Į V-tąją aukštesniosios mokyklos klasę priimami mokiniai išėję L. B. nustatytą žemesniosios mokyklos programą ir pristatę baigimo pažymėjimą arba išlaikę įstojamuosius egzaminus. Egzaminai bus rugsėjo mėn. 9 d. Francis McKay mokykloje 10 val. ryto. Mokiniams, kurie yra baigę K. Donelaičio žemesniąją mokyklą, įstojamųjų egzaminų į V-tąją klasę laikyti nereikės.

Visi mokiniai gavusieji pataisas, turi registracijos dieną, rugsėjo mėn. 9 d. atvykti į mokyklą ir nuo 10 val. ryto laikyti pataisų egzaminus. Mokinių vasaros darbai bus patikrinti rugsėjo mėn. 16 d. pamokų metu.

Registracijos metu bus galima įsigyti reikiamus vadovėlius.

Tėvų Komiteto nutarimu

A + A

ALBINAI

KRIKŠČIŪNIENEI-MATULEVIČIŪTEI

mirus, broliui JUOZUI su šeima ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Worcesterio Skautų Tėvų Komitetas

visi tėvai prašomi registracijos dieną įmokėti bent pusę mokslapinių nuo kiekvieno vaiko.

Reguliarios pamokos mokykloje prasidės rugsėjo mėn. 16 d., 9 val. ryto.

Dėl smulkesnių informacijų žemesniosios mokyklos reikalais kreiptis pas mokytoją Ireną Bukaveckienę tel. PR 8-3320 ir aukštesniosios mokyklos reikalais pas mokytoją Danutę Bindokienę, tel. 925-3850.

SAN FRANCISCO

• Mėnesinis susirinkimas rugpiūčio 25 d. inž. Vytauto ir Vandos Šliūpų namuose, Burlingame įvyko mėnesinis lietuvių respublikonų klubo (LARK) susirinkimas. Dalyvavo 30 lietuvių ar lietuvių kilmės antros-trečios generacijos Amerikoje gimusiųjų. Paskaitą pravedė San Francisco advokatas Alfonsas Puišys-Puishes pakalbėjęs apie "Intellectual Property". Klubo pirmininkė — Bronė Kellogg pristatė naujus klubo narius — dr. Saulius Vydas (prieš mėnesį atsikėlęs gyventi iš Chicago), Annette Regis, Albertas Kerst ir E. Williams.

Po susirinkimo Vanda Šliūpienė vaišino narius ir svečius.

• LARK nariai — Daurmantas Dikinis, išvyko su Bechtel Corp. į Sao Paulo miestą Brazilijoje, kur jis yra chief engineer prie Metro statybos. Jo šeima vyks ten irgi po Kalėdų... Viki ir Alfonsas Melinauskai susilaukė sūnaus... taipgi ir Aldona su dr. Arvydu Kudirkai rugpiūčio 7 d. susilaukė pirmagimio sūnaus... Vanda ir Vytautas Šliūpai neseniai grįžo iš 5 savaičių atostogų Europoje, kur jie aplankė Balkanus, Lietuvą ir Skandinaviją. Inž. V. Šliūpas buvo pakviestas būti lietuvių grupės State Chairman prie California Committee for the Re-election of the President... Dr. Barbara ir dr. Algis Monstavičiai ką tik grįžo iš Europos atostogų aplankę Vokietiją ir Austriją... Rūta Narakas su dukterimi apeliavo Kanadą ir Rytų pakraštį, o Janina Mačiulienė su dukterimi Tamara lankėsi Havajuose...

LOS ANGELES

• Vita D. Milaknytė, dr. Antano ir Halinos Milaknių dukterė, rugsėjo 16 d. susituokė su Albinu Markevičium, iš Santa Monica, Ca. Vita socialinės tarnybos tarnautoja, turi išsijusį magistro laipsnį iš šios mokslo srities, susipratusi ir puiki lietuvaite. Vestuvės įvyks Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje.

• Lietuvių Dienų žurnalo gegužinė įvyks rugsėjo 17 d. McCambridge Parke, Burbank, Ca. Bus duodami gardūs pietūs, bus muzika, žaidimai.

PATIKSLINIMAS

Rugpiūčio 25 d. išspausdintame Vyt. Alanto reportaže "Vasarone Okeano Mieste" išibrovė nemaloni techninė klaida. Antroje skiltyje apačioje buvo išspausdinta taip: "Anksčiau, prieš keletą metų, būdavo apsiėmęs užbaigs su svečiais savo darbo dieną", o turi būti: "Anksčiau, prieš keletą metų, būdavo vakarais Jasinskas užsivilks juoda eilutę ir taip elegantiškai apsiėmęs užbaigs su svečiais savo darbo dieną". Apgailėstaujame dėl įvykusios klaidos.

7 DIENOS ČIKAGOJE

VLADAS BŪTĖNAS

• ŠIOMIS dienomis Chicagoje buvo progos susitikti gal vieną iš ilgiausiai čia pabuvojusių II Jaunimo kongreso atstovų — dail. Kęstutį Lapšį iš Austrijos, kurio pavelsklas Jaunimo kongreso parodose laimėjo I premiją 350 dol. sumoje. Šis jaunas vyras yra gimęs Austrijoje, Tirolyje. Ten ir dabar tebegyvena į pensiją pasitraukęs jo tėveliai, Kęstutis studijuoja meno pedagogiką Vienos universitete ir taip pat lanko Vienos meno akademiją. Pradžioje dėmesį kreipė pritaikomajam menui, bet dabar specializuojasi litografijoje ir grafikoje. Baigęs universitetą, žada būti mokytoju ir kartu dirbti grynųjų meno srityje. Ir dabar, studijuodamas, laisvalaikiais iliustruoja knygas vaikams ir taip pasidaro pragyvenimą. Per metus iliustruoja po 3-4 knygas. Nors dar visai jaunas, bet jau dalyvavo šešiose parodose Austrijoje bei Italijoje. Vienoje iš jų buvo apdovanotas premija už litografijos darbą. Tą parodą rengė Austrijos geležinkelio valdyba, norėdama paskatinti dailininkus, kad jie atiduotų savo įnašą krašto geležinkelio aplinkos papuošimui.

Dail. Kęstutis Lapšys

Kęstutis Lapšys iki šiol lietuvių dailininkų parodose nėra dalyvavęs. Jį paskatino Jaunimo kongreso rengėjai, pasiuntę kvietimą bei anketą. Ilgai nelaukęs, Kęstutis savo darbus atsiuntė Jaunimo kongreso parodai. Kai birželio 27 d., iš Austrijos skrisdamas, pasiekė Amerikos krantus ir apsisistojo trumpam New Yorke, telefonu buvo pranešta linksma žinia, kad jo litografija laimėjo I premiją. Atvykęs Chicago, rado parduotą ir kitą paveikslą už 250 dol. Jaunam dailininkui tai buvo smagios naujienos. Ilgiau išsikalbėjęs paašikėjo, kad Kęstučiui ne tiek svarbus pinigai (nors, žinoma, jie labai reikalingi), bet tas pabuvojimas lietuvių masėje Jaunimo kongrese bei Tautinių šokių metu, apsilankymas didžiosiose lietuvių kolonijose, pergyvenimas jų nuotaikų, įvairių jų gyvenimo atspindžių. Iki šiol per eilę metų Austrijoje iš lietuvių jaunas dailininkas gal tematydavo tik savo tėvelius, o su įvairiomis lietuviškomis temomis, kurias bando meninėje plėtimėje perversi kūrybos drobėse, susipažindavo tik bibliotekose iš knygų. Dabar daugelis tų temų dailininko pergyvenimuose atsivėrė tikrovėje ir atelyje tai bus nemažas kūrybinis impulsas. Vien iš šio taško žiūrėnt, Jaunimo kongresas vieną tikslą bus pasiekęs.

Klausinėju dailininką, kurs lietuviškai kalba gražiai bei taisyklingai, apie jo kontaktus su lietuvišiais. Jis matė Vienoje demonstruojamus J. Meko filmus. Tai jam padarė nemažą įspūdį ir iš to kilo eilė temų su lietuviškais atspindžiais. Vėliau, nuvykęs į Italiją, susipažino su dail. R. Viesulu, kurį aukštai vertina šalia Jonyno, Augiaus, Brazdžio ir kitų vardų. Jaunas dailininkas, prisiglaudęs Europoje giliai išgyvena ir dabartinę Lietuvos nedalią. Tos nedalios atspindžius bando perkelti

LB atstovai V. Šilas ir inž. K. Dočkus su Lituanus fondacijos išdininku J. Kučėnu po revizijos. V. Noreikos nuotrauka

ti į savo kūrinį, kaip kad jis pats pabrėžė, ne pataikaudamas masės skoniui, bet grynai intelektualinėje plėtimėje.

Susitikimas bei valandėlės pokalbis su dailininku Kęstučiu Lapšiu paliko malonų įspūdį ir jis paprašė, kad "Dirva" jį aplankytų ir Austrijoje.

• JAUNESNIOSIOS kartos intelektualų tarpe teko nugirsti pokalbį apie vieną keistą Lituanus žurnalą "Managing editor" pasielgimą. Esą žurnale redaktorai dr. A. Klimas ir dr. K. Skrupskelis užprašė laisvėgy venančių lietuvių kilmės žydų intelektualų paruošti anglių kalba straipsnį apie Lietuvos žydų įnašą į literatūrą ar pan. Turimomis žiniomis buvęs paruoštas gana geras bei sklandus straipsnis. Jis patikęs žurnalo redaktoriams. Bet straipsnį pakeliui į spaustuvę sulaikęs "Managing editor" ir jį sugrąžinęs autoriui kaip nespausdintą.

Kiekvienas akylesnis lietuvis mato, kad mūsų kova už šviesesnę Lietuvos ateitį paskutiniųjų kelerių metų bėgyje artimai susirišo su didelės daugumos pasaulio žydų interesais. Daugeliu atveju žydai lietuviams stojo į talką. Tik jų dėka laisvuosius Vakarų pasiekė smulkus S. Kudirkos bylos sovietiniame teisme aprašymas; jų dėka JT gen. sekretorių pasiekė Lietuvos tikinčiųjų peticija su 17,000 parašų ir t.t. Todėl tokioje situacijoje mūsų bendruomenei esant, giliau galvojančius jaunesniosios kartos intelektualus ir supykde žinia, kad vienas žmogus bando griauti tuos tiltus, kurie gal ne tiek mūsų — išeivių, kiek gyvosios tautos atečiai yra labai svarbūs.

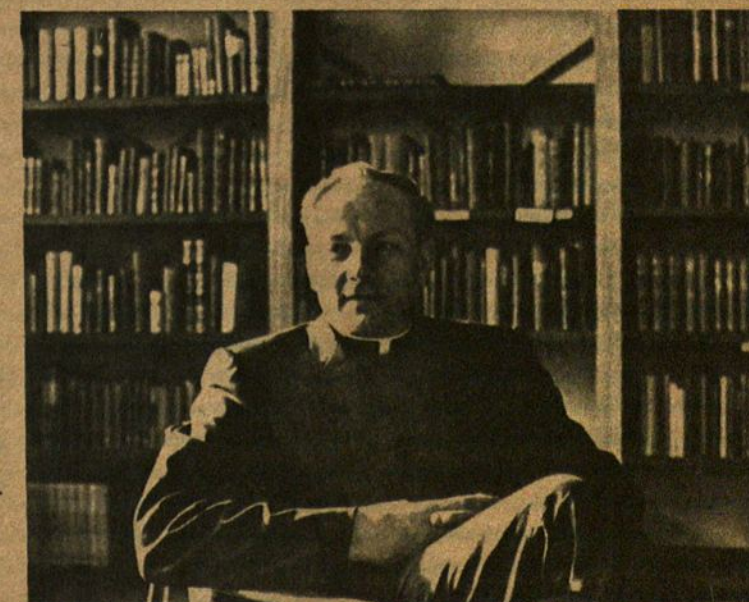
• INFORMACIJAI dar kiek žinių apie Lituanus žurnalą: Lituanus Fondacija per metus išleidžia 4 žurnalo numerius. Spausdina 4300 egz., išsiuntinėja 4000 egz. Kartotekoje yra apie 4000 adresų, bei apie 1000 aukotojų adresų, kuriems žurnalas nesunčiamas. Pajamas sudaro prenumeratos mokesčiai ir aukos. 1971 m. pajamų turėta 13,697,30 dol., išlaidų — 13,662,54 dol. Lituanus fondacijos finansiniam pasisekimui gal

daugiausia darbo paaukoja energingas išdininkas J. Kučėnas.

• ĮVYKIAI mūsųose dažnai keičiasi visai nenumatyta linijme. Spaudos žmonės, norėdami skaitytos informuoti naujais faktais, kartais prašaua pro šalį. Taip atsitiko ir man praėjusioje skiltyje. Paskelbiau, kad Chicago Lietuvos Opera ateinančiam sezonui ruošiasi statyti "Faustą". Tuo tarpue, "Dirvai" dar net nepasirodžius, iš Operos valdybos narių sužinojau, kad "Faustą" pastatyti neleidžiančios techniškos kliūtys, kad teks apsisolti prie "Carmen", kurioje pagrindinę rolę prieš eilę metų Chicagoje turėjo clevelandietė Aldona Stempuzienė. Lauksime, kada oficialų žodį šiuo reikalu tars Chicago Lietuvos Operos vadovybė.

• RUGPIŪČIO 29 d. vakare turėjau progos susitikti ir ilgai pasikalbėti su lietuvių jėzuitų provinciolu kun. Gedimynu Kijausku. Iš jo sužinojau šias oficialias žinias apie lietuvių jėzuitų persitvarkymą: kun. Jonas Kubilius, Chicago Lietuvos jėzuitų pastatęs naują Jaunimo centrą, kurio iškilmingas atidarymas įvyks rugsėjo 10 d., jo paties prašymu išskiriamas klebono pareigoms į Montreilio liet. Aušros Vartų parapiją. Su juo kartu išvyksta ir kun. Aranauskas, kun. Jonas Borevičius, dabartinis Jaunimo centro direktorius, gauna paaukštinimą ir skiriamas Chicago vienuolyno viršininku. Jaunimo centro direktoriaus pareigas perima dabartinis provinciolas kun. Gediminas Kijauskas, Jam padės kun. A. Kezys ir kun. J. Raibūžis. Tuo pačiu kun. G. Kijauskas ir toliau eis provinciolo pareigas. Kaip iš pavardžių matome, svarbiausiose postuose vėl atsistoja dideli lietuviai patriotai ir jaunimo draugai. Bet daugelis Chicagoje pasigės didžiojo toleranto, ypač daug širdies atidavusio Akademiniam Skautų Sąjūdžiui, kun. J. Kubiliaus. Tikime, kad ateityje, atstotęs Montreilio parapiją, jis vėl sugrįš į Chicago.

Skaitykit ir platinkit DIRVĄ

Kun. Gediminas Kijauskas SJ, naujasis Jaunimo Centro Chicagoje direktorius, lietuvių jėzuitų provinciolas.

Liet. Foto Archyvo nuotrauka